

GOODREADS CHOICE AWARDS 2016

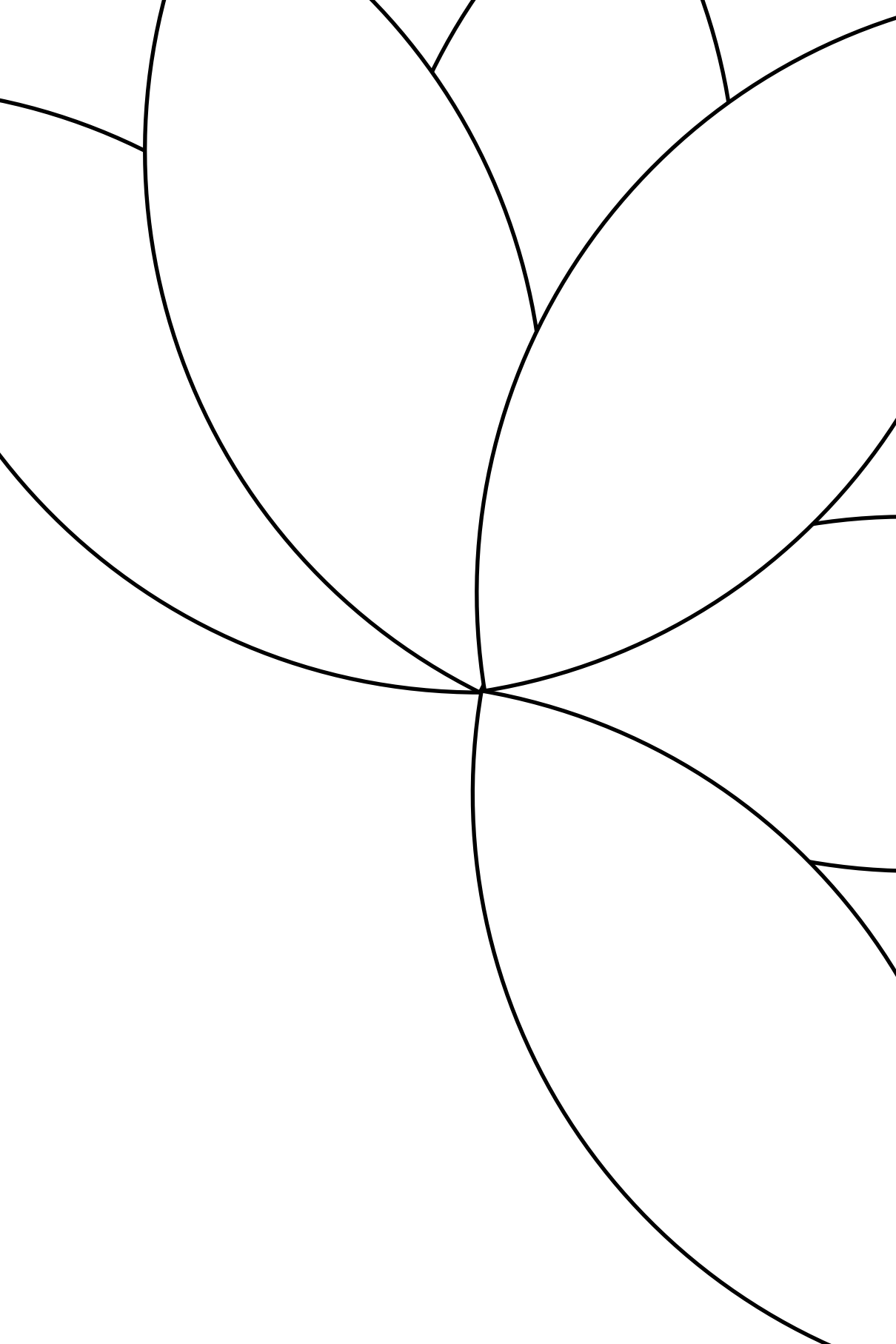
BRYN GREENWOODOVÁ

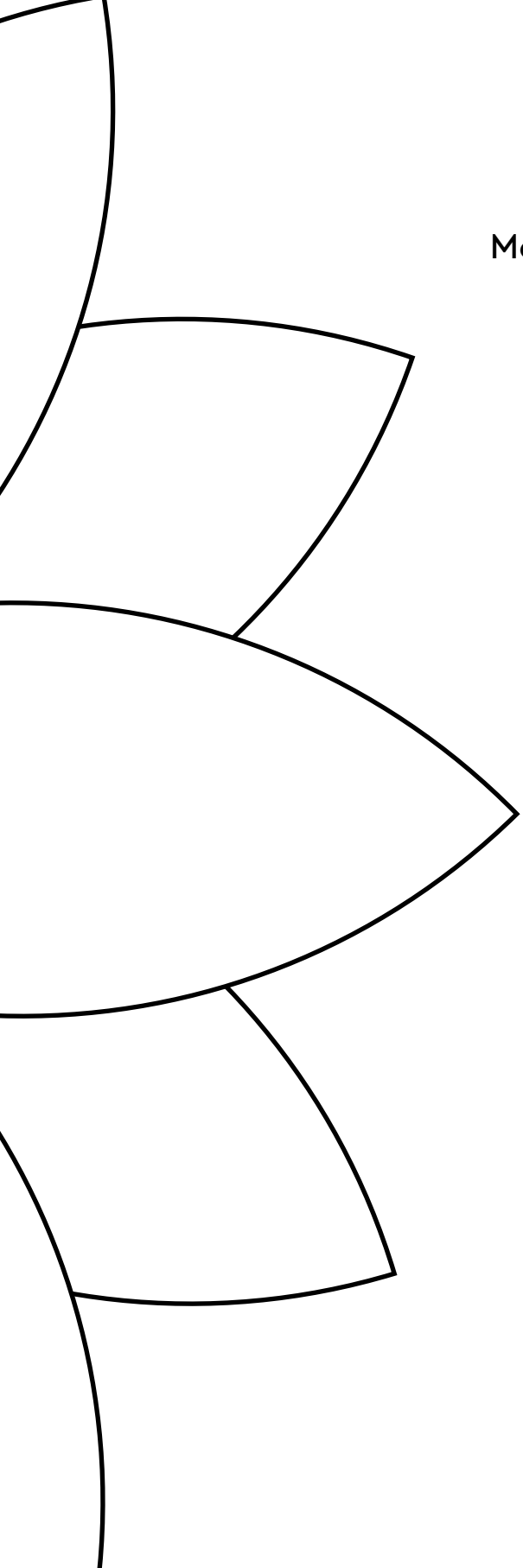
MEZI
KRÁSOU
A OŠKLIVOSTÍ

THE NEW YORK TIMES BESTSELLER

MLADÁ FRONTA

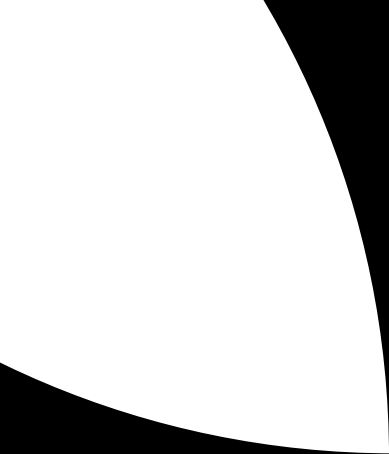

Bryn Greenwoodová

Mezi krásou a ošklivostí

Mladá fronta

BRYN GREENWOODOVÁ

MEZI
KRÁSOU
A OŠKLIVOSTÍ

MLADÁ FRONTA

Přeložila Jana Hejná

Copyright © 2016 by Bryn Greenwood
Translation © Jana Hejná, 2018
Elektronické formáty Dagmar Wankowska, LiamART

ISBN 978-80-204-4868-2 (pdf)

Pro moje měkoučké BABIČKY,
které MI vždycky napekly
SPOUSTU DOBROT

The image features a black background with several white curved lines and shapes. Two large, white, teardrop-shaped areas are positioned at the top and bottom right corners. The central text is surrounded by four white curved lines that form a diamond-like shape, with each line curving towards the center.

ČÁST PRVNÍ

1 / Amy

Březen 1975
.....

Máma ten příběh odjakživa uvozovala větou: „Vždyť se koneckonců narodila na zadním sedadle cizího auta,“ jako by se tím snad vysvětlovalo, proč Wavy není normální. Mně ovšem přijde, že to se může stát každému, třeba když se vaším spořádaným středostavovským rodičům cestou do porodnice porouchá vůz. Tak to ale u Wavy nebylo. Ona se narodila na zadním sedadle cizího auta, protože strejda Liam s tetou Val byli tou dobou bezdomovci. Projížděli zrovna Texasem, když se jejich staříčká rozhrkaná dodávka rozbila. Teta Val, toho času v devátém měsíci, si stopla odvoz do nejbližšího městečka pro pomoc. Kdyby vás někdy popadlo nutkání nezištně pomoci těhotné, schválně si představte ten úklid.

Tohle všechno jsem se dozvěděla, když jsem při úterních schůzkách mámina literárního spolku odposlouchávala za dveřmi. Někdy si vážně povídaly o knížkách, ale většinou spíš drbaly. Právě tam začala máma postupně vybrušovat svou verzi Velké životní tragédie Wavonny Quinnové.

Po Wavyině narození máma o tetě Val skoro pět let nic nevěděla. Ozvala se, teprve když strejdu Liama zabásli za prodej drog a ona potřebovala peníze. Nedlouho poté putovala za mříže i sama teta – máma odmítala prozradit za co –, a to mimo jiné znamenalo, že se o Wavy neměl

kdo starat.

Den po tetině telefonátu z vazby přijela babička a za zavřenými dveřmi se s mámou hádala, že každý „sklidí, co zasel“ a „krev je hustší než voda“. Nakonec na ni babička – moje měkoučká babička, která pro nás vždycky napekla spoustu dobrot – zajčela: „To děvče patří do rodiny! Jestli si ji k sobě nevezmeš ty, udělám to já!“

A tak jsme si ji k sobě vzali. Máma nám s Leslie naslibovala nové hračky, ale my dvě byly tak nadšené z nadcházejícího seznámení se sestřenkou, že nám na tom vůbec nezáleželo. Jiné sestřenice nebo bratrance jsme neměly, protože tátův brácha byl podle máminých slov *gay*. Já s Leslie, toho času ve věku necelých sedmi a devíti let, jsme si o Wavy navymýšlely hromady příběhů, které si v ničem nezadaly s pohádkami bratří Grimmů. Vyhladovělá a zubožená sirota, zavřená v kleci, osvojená smečkou vlků.

Počasí v den jejího příjezdu se k našim pochmurným teoriím dokonale hodilo: nebe zamračené, bičující liják a pořádný víchr. Ačkoli by bývalo bylo o poznání stylovější, kdyby k nám dorazila v černé limuzíně nebo kočáru taženém koňmi namísto běžového sedanu sociální pracovnice.

Sue Enaldová byla korpulentní dáma v modrém kalhotovém kostýmu, já v ní ovšem viděla Santa Clause přinášejícího úžasný dárek. Než si přes bohatě naondulovaný účes à la Dolly Partonová stačila uvázat nepromokavý čepec do deště, vyskočila ze zadního sedadla Wavy. V ruce houpala igelitkou. Byla drobounká a ve chvíli, kdy došla ke dveřím, už taky na kost promočená.

Leslie se při pohledu na ni protáhl obličej, zato já zklamaná nebyla. Sotva jí máma otevřela, vešla sestřenka dovnitř a začala si svůj nový domov prohlížet s tím bezedným výrazem, který jsem si já postupem času zamilovala, kdežto mámu začal brzy dohánět k zoufalství. Oči měla tmavé, ale ne hnědé. Že by šedé? Zelené? Modré? To se určit nedalo. Jen temné a plné rezignované protřelosti. Řasy a obočí měla stejně průsvitné jako vlasy – platinově blond prameny deštěm přilepené k hlavě, z nichž crčely čůrky vody a po ramenou jí stékaly na dlaždice předsíně.

„Ahoj, Wavonno. Já jsem tvoje teta, holčičko moje.“ Vůbec jsem mámu nepoznávala, ten její vysoký švitořivý hlásek plný falešného

veselí. S ustaraným výrazem se obrátila na Sue. „Je... je v pořádku?“

„O nic víc nebo míň než jindy, řekla bych. Cestou nevydala ani hlásku a pěstouni, u kterých byla tehle týden, hlásili, že je tichá jako myška.“

„A byla u doktora?“

„Ano, ale nikomu nedovolila se jí dotknout. Kopla dvě sestry a lékaři dala pěstí.“

Máma vytřeštila oči a Leslie ucouvla.

„Tak pojď, srdíčko,“ zacukrovala máma na Wavy. „Máš v té tašce nějaké oblečení? Převlékneme tě do suchého, co říkáš?“

Pravděpodobně čekala, že se s ní neteř začne prát, ale když se po igelitce natáhla, Wavy ji bez sebemenší známky odporu pustila. Máma nahlédla dovnitř a zamračila se.

„Kde má zbytek šatů?“

„To je všechno,“ odpověděla Sue. „K nám přišla jen v pánském nátělníku. Tohle oblečení dali dohromady pěstouni.“

„Prozatím jí něco najdeme u Amy.“

Sue si zapřela ruce o stehna a sklonila se k Wavy se slovy: „Tak já už pojedu, Wavonno. Ty tu zůstaneš se svou tetou, dobře?“

Lidé s Wavy často mluvili jako s malým děckem a ona přitom už tehdy, ve svých pěti letech, odpověděla naprosto dospělým gestem: sociální pracovníci propustila strohým přikývnutím.

Po jejím odjezdu jsme všechny čtyři zůstaly stát na chodbě a jen na sebe zíraly. Máma, Leslie a já na Wavy, která jako by vládla rentgenovým viděním, protože pohledem probodla stěnu do obýváku a soustředila se přesně na místo, kde na druhé straně visela okrasná lampička ve tvaru Venuše. Jak mohla vědět, že je zrovna tam?

„Co abychom skočily nahoru a převlékly Wavonnu do suchého?“ ozvala se nakonec máma.

U mě v pokoji se Wavy zastavila mezi dvěma postelemi, na koberček z ní odkapávala voda. Máma se tvářila úzkostně, zato já byla v sedmém nebi, že mám ve svém pokojíčku opravdovou, živou sestřenicí.

„Nechceš jí pomoci s vybalováním, Amy? Já zatím skočím pro ručník.“ Máma se vytratila a nechala nás o samotě.

Otevřela jsem prázdnou zásuvku komody a „vybalila“ do něj obsah Wavyiny igelitky: další obnošené letní šaty, zrovna tak chatrné jako ty, které měla na sobě, dvoje spodáry, tílko, flanelovou noční košili a novou panenku-miminko, která ještě voněla novotou.

„Tohle bude tvůj šuplík.“ Nechtěla jsem s ní mluvit jako máma, jako dospělák. Přála jsem si, aby mě měla ráda. Napřed jsem do komody uložila oblečení a pak k ní natáhla ruku s panenkou. „To je tvoje mimi?“

Pohlédla na mě, opravdu důkladně se na mě zadívala, a tehdy jsem zjistila, že nemá hnědé oči. Potom zakroutila hlavou, vlevo, vpravo, zpátky doprostřed. Ne.

„I tak ji tam můžeme strčit. Aby byla v bezpečí,“ navrhla jsem.

Máma se vrátila s ručníkem a pokusila se ho přehodit přes sestřeničky vodou nacucané vlasy. Wavy jí ho ovšem vyškubla, dřív než se jí stačila dotknout, a hlavu si osušila sama.

„Pojďme ti najít něco na sebe,“ hlesla máma po chvilce ohromeného ticha a na postel vyskládala kalhotky a tílko.

Wavy si bez jediné známky studu rozepnula šaty a spustila je na zem, načež si vyzula tenisky. Byla skoro stejně vyhublá jako ty dětské oběti hladomoru v kampaních UNICEF; zpod suchého bavlněného nátělníku jí trčela žebra.

Nabídla jsem jí své oblíbené manšestráky s kostkovanou košilí, ale ona zavrtěla hlavou a mezi palcem a ukazováčkem si nadzvedla imaginární sukni. Máma se nechápavě zamračila.

„Chce svoje šaty,“ vysvětlila jsem.

„Potřebuje něco teplejšího.“

A tak jsem zamířila ke skříni a vyhrabala slavnostní šatečky na vánoční večírek, které jsem zavrhla hned po prvním nošení. Byly z tmavomodrého sametu s krajkovým límečkem, na ni moc velké, ale slušely jí. Blondatá hříva jí schnula rozdělená do pramínků, takže vypadala, jako by vystoupila ze staré fotografie.

Na obědě s námi seděla u stolu, ale nejedla. To samé se odehrálo u večere a následující ráno u snídaně.

„Prosím, srdíčko. Dej si aspoň jedno sousto.“ Máma působila vyčerpaně, a to dělala tetu na plný úvazek teprve jeden den.

Mám svou mámu moc ráda. Byla to skvělá maminka. Kreslila si s námi a vyráběla všemožné výtvary, pekla a brala nás na hřiště. Skoro do puberty nás večer co večer ukládala. Ale ať už Wavy potřebovala cokoli, tohle to nebylo. První večer nás s Wavy uložila do postýlek, mě s mým plyšovým medvídkem Pú a ji s tou panenkou, o které tvrdila, že není její. Sotva vyšla z pokoje, odhodila Wavy peřinu a panenka se zaduněním přistála na podlaze. Kdyby tmu v místnosti způsobilo cokoli jiného – Lesliin vtípek nebo prasklá žárovka –, byla bych hned začala vřestět: *Mamí!* Ale když moje noční světýlko vypnula Wavy, jen jsem se pod peřinou otrásla, strachem a vzrušením zároveň. Vrátila se do postele a tehdy poprvé promluvila, hláskem zrovna tak tenoučkým a tichým, jaký by člověk od drobného blondatého skřítko očekával.

„Kasiopeja. Cefeus. Malý medvěd. Labuť. Perseus. Orion.“

Když teď sama začala mluvit, sebrala jsem odvalu se zeptat: „Co to znamená?“

„Názvy hvězd.“

Já do té doby nevěděla, že mají hvězdy jména. Wavy natáhla ruku a nad hlavou prstem obkreslila jednotlivá souhvězdí, jako by je při jejich pouti po obloze naváděla. Jako dirigent řídící symfonický orchestr.

Další večer máma na kolenou pátrala po nechtěné panence a Wavy se na mě usmála. Sotva za mámou zaklaply dveře, letěla hračka zpátky mezi chuchvalce prachu pod postelí. Z toho taky nakonec vzešlo její jméno: Prachovka. Kdykoli se po ní máma při ukládání zapomněla podívat, okamžitě jsem vyhrkla: „A jéje! Prachovka se už zase ztratila,“ abych Wavy vykouzlila úsměv na tváři.

Zatímco mezi mnou a sestřenkou rostlo a sílilo přátelství, máma nezažívala nic než nekonečnou úzkost.

Jen za první měsíc ji vzala k lékaři hned třikrát, protože Wavy odmítala jíst. Poprvé se jí sestřička pokusila strčit do pusy teploměr. Nedošlo to dobře. V dalších dvou případech si Wavy stoupla na váhu, načež se doktor nechal slyšet: „Je sice podvyživená, ale mimo ohrožení života. Něco očividně jíst musí.“

To samé tvrdil i táta, který pro to měl dokonce důkazy. Jednou večer se vrátil z práce, když už jsme všechny spaly, a probudil nás křikem: „Co

to má krucinál znamenat? Co to vyvádíš?“

Wavy v posteli nebyla, tak jsem se dolů rozběhla sama. Táta stál v kuchyni, v jedné ruce víko odpadkového koše a v druhé aktovku. Takhle pozdě jsem v kuchyni ještě nebyla. Ve dne šlo o příjemně vlahou a prosluněnou místnost, ale teď v noci jsem za tátovými zády viděla otevřené dveře do sklepa, černé a rozšklebené jako tlama nestvůry.

„Co je, tati?“

„To nic. Běž zpátky na kutě.“ Zavřel koš a aktovku odložil na stůl.

„Co se děje, Bille?“ Máma, která se mi objevila za zády, mi položila ruku na rameno.

„Krmila se odpadky.“

„Cože? Co tě to napadlo, Amy?“

„Ona ne. Tvoje neteř.“

Po téhle epizodě už máma Wavy k doktorovi kvůli tomu, že nejí, nebrala.

Když se jí nepodařilo vyřešit stravovací problémy, začala být máma posedlá šitím pro Wavy. Kupované šaty na ní visely jako pytel, a navíc byly samá kraječka a volánek, což Wavy bytostně nesnášela. Hned první den, kdy jsem jí věnovala svoje párty šaty, krajkový límeček utrhla.

A tak jí máma ušila desítky šatů, které Wavy postupně párala. Roztahovala švy, dokud se nit neuvolnila, a jakmile se jí to povedlo, dokázala dílo zkázy dokonat za necelý týden. Máma je po každém vyprání obroubila, což Wavyino ničení trochu zpomalilo. Šlo o praktické řešení, jenže máma nestála o řešení – chtěla vysvětlení.

„Nemá potíže naučit se chodit na záchod?“ ptala se jedna z literárního spolku.

„Nic takového,“ zavrtěla podmračená máma hlavou. „V červenci jí bude už šest.“

S Wavy jsme je odposlouchávaly za kuchyňskými dveřmi. Všechny její hry se točily kolem plížení a vyčmouchávání tajemství ostatních, třeba těch cigaret, které si táta schovával v plechovce od kafe v garáži.

„Jen mě napadlo, jestli se třeba nejedná o reakci na nevhodný tělesný kontakt,“ pokračovala ta paní.

„Ty myslíš, že mohla být zneužívána?“ vypískla další z máminých přítelkyň šokovaným hlasem, ve kterém ale zaznívalo vzrušení.

Tahle debata vedla k Wavyině první návštěvě psychoterapeuta, po níž si přestala ničit šaty a mámě se na tváři usadil vítězoslavný výraz.

„Konečně se někam dostáváme,“ oznámila tátovi.

Jenže pak objevila závěsy v pokoji pro hosty, které začala Wavy párat místo oblečení.

Máma s tátou na sebe ječeli, zatímco ona tam jen stála a zírala skrz ně.

„Proč máš tu utkvělou představu, že s ní musí být něco v nepořádku?“ křičel táta. „Možná je prostě jenom divná! Bůh ví, že tvoje sestra je divná víc než dost. Nemám čas věčně poslouchat tvoje hysterické výlevy kvůli každé prkotině, co ta holka provede! V práci nás čeká účetní uzávěrka!“

„Copak nedokážeš pochopit, že si o ni prostě dělám starosti? Vůbec nemluví! Co s ní bude?“

„Ale mluví,“ odvětila v tu chvíli Leslie. „V noci slyším, jak se baví s Amy.“

Máma se k nám pomalu obrátila a zaměřila se na mě. „Je to pravda? Ona s tebou mluví?“

Pohledem se mi vpíjela do očí, jako by mě prosila. Přikývla jsem.

„A co ti říká?“

„To je tajemství.“

„My mezi sebou nemůžeme mít žádná tajemství, Amy. Pokud ti říká něco důležitého, musíš mi to povědět. Chceš přece Vonnie pomoci, nebo snad ne?“ Klekla si přede mě a já v tu ránu pochopila, jak se věci mají. Ona mě to přiměje vyradit. Rozbrečela jsem se, protože jsem věděla, že jí to nakonec řeknu, ale nepomůžu tím ani jí, ani Wavy. Jenom se tím připravím o něco cenného.

Zachránila mě sama Wavy. S dlaní před pusou hlesla: „Nechci se o tom bavit.“

Máma vytréštila oči. „Já... já... já,“ vykoktala, ale pokračovat nedokázala. Dokonce i táta se tvářil ohromeně. Ten tichý přízrak mluví v souvislých větách.

„Chci, abys dál chodila na terapii,“ vypravila ze sebe nakonec máma.

„Ne.“

Po téhle příhodě se mohla situace zlepšit, nebýt našeho druhého

tajemství. Wavy se v noci ráda tajně plížila ven a já ji doprovázela. Bosé jsme seběhly schody do přízemí, otevřely si zadní dveře a procházely se po čtvrti.

Někdy jsme jen pokukovaly po okolí, jindy jsme něco vzaly. V noci po svých šestých narozeninách, kdy se Wavy ani nedotkla slavnostního dortu, vyhákla síťované dveře domu paní NiBlackové. Proplížily jsme se přes kuchyň k ledničce a Wavy stiskla páčku, aby se vnitřní světlo nerozsvítilo. Na spodní polici jsme objevily polovinu citronového koláče, kterou jsme si odnesly. Schoulily jsme se pod smuteční vrbu na zadním dvorku Goeringových, Wavy holýma rukama kus koláče uškubla a podala mi mísu se zbytkem, načež poodešla za zahradní domek. Vrátila se bez zákusku. Kdepak, hlady netrpěla.

Jindy jsme sbíraly všechno možné. Láhev od vína ležící ve stoce. Dámský střevíc na podpatku pohozený na středovém pásu dálnice, kam jsme měly zakázáno chodit. Starý ruční šlehač zanechaný napospas osudu u zadního vchodu metodistického kostela. Svoje úlovky jsme schraňovaly v kovové bedně ukradené ze sousedovy garáže a schovávaly u nás v zahradě, za šeríky u zadního plotu.

Na podzim keře opadaly a táta naši truhlici pokladů objevil. Kromě jiných cenností ukrývala i těžkou skleněnou mísu paní NiBlackové, která ji měla zespod podepsanou na čtverečku maskovací pásky. Máma ji sousedce vrátila, a ta jí nejspíš prozradila, za jakých okolností zmizela: za jedné horké červencové noci ji někdo ukradl přímo z její lednice a za sebou zanechal jen titěrné špinavé otisky nohou na líně.

Nebo možná máminu podezíravost vyprovokovalo něco docela jiného.

Jakmile se venku ochladilo, radši bych zůstala doma pod peřinou, ale sotva Wavy vstala a oblékla se, stejně jsem se vždycky přidala. Kdybych nešla, vyrazila by ven sama. To mě děsilo částečně proto, že by se jí mohlo něco stát, ale taky jsem se bála, aby nezažívala nějaká úžasná dobrodružství beze mě.

A tak jsem chodila s ní a třásla se v nočním chladu, srdce mi zběsile tlouklo vzrušením.

V knihovně se Wavy vytáhla na špičky, aby kostnatou paží dosáhla až

do boxu na vrácené knihy. Máma by nás sem přes den klidně vzala, abychom si je mohly vypůjčit, ale tajně je krást bylo zábavnější.

Wavy se usmála a vytáhla ruku s úlovkem, knížkou dostatečně útluou, aby prošla úzkým otvorem. Ale nebyla dětská. Na hřbetu stálo *Salome*. S hlavami u sebe jsme si prohlížely ten zvláštní úkaz: dospěláckou knihu s obrázky. Podivnými obrázky. Obálka byla sešlá stářím a potažená laminovací fólií, stránky nezvykle silné. Ta kniha mi připadala mimořádná.

Když jsem se ale natáhla, abych obrátila list, ozářila nás, schoulené u regálu, přední světla automobilu. Wavy okamžitě vystřelila pryč, zato já ztuhla, jen co se ozvalo tátovo volání: „Amy!“ Přišpendlil mě tím na místě. Jako v pohádce, kde vám dá znalost něčího jména nad onou osobou moc.

Máma vyskočila z auta a rozběhla se přes parkoviště, hnala se ke mně jen v noční košili a kabátě a tvářila se tak hrozivě, že jsem čekala pohlavek. Trest. Ale ona mě místo toho sevřela v náručí a přitiskla si mě na prsa.

Teď už jsem jí musela říct všechno. Alespoň o nočních výletech. Jenom hvězdy jsem si nechala pro sebe, naše malé tajemství. Máma brečela a táta křičel.

„Vím, že to myslíš dobře, Brendo. Cheš jí pomoci, to já přece chápu. Ale když začne svým chováním ohrožovat naše vlastní děti, je načase si vybrat. U nás zůstat nemůže. Je nezvladatelná.“

Policie přijela sepsat hlášení o nezvěstné osobě a půjčit si její fotografii, aby mohla uveřejnit Wavyin popis. Sousedí rozjeli pátrání, ona se ale nakonec za rozbřesku vrátila sama.

Probudil mě další řev a brek. To odpoledne si pro Wavy přijela babička.

„To vážně není dobrý nápad, mamí. Naopak je pěkně stupidní,“ nechala se slyšet máma. Udivilo mě, jak může s babičkou mluvit tak neuctivě. Mě by do té doby ani nenapadlo, že by mohlo podobné zacházení s maminkou někomu projít. „Nemůžeš ji přece hlídat čtyřicet hodin denně. Zůstat vzhůru celou noc.“

„Proč bych to dělala? No tak se bude trochu procházet po okolí. Pokud si dobře vzpomínám, vy s Val jste v dětství dělaly to samé.“

„To bylo něco jiného. My už dospívaly a svět byl tehdy bezpečnější.“

„Pfff,“ odfrkla si babička.

„Mysli taky na svoje zdravíčko, Helen,“ domlouval jí táta.

„No ano, od chemoterapie už nemáš tolik sil jako kdysi, mami.“

Babička hlasitě zafuněla, jako když dřív vyfukovala cigaretový kouř, a zakroutila hlavou. „Tak mi tedy řekněte, co navrhujete vy. Pěstounskou péči? Aby ji vychovávali úplně cizí lidi?“

„Zůstane u nás,“ rozhodla máma.

„To nepřipadá v úvahu.“ Táta vstal a zakryl mi výhled, takže se nikdy nedozvím, jaký pohled si s mámou vyměnili, ale když vzápětí zamířil k lince pro další šálek kávy, máma odevzdaně přikývla.

„Může se mnou rovnou odjet,“ uzavřela babička.

Seděla jsem na Wavyině posteli a dívala se, jak jí balí věci. Moc toho nebylo. Hrstka šatů, které přečkaly párací období. Několikery ponožky a kalhotky. Kartáč, jímž mi někdy dovolila pročešávat její hedvábně jemné vlasy. To poslední, co přišlo do kufru, byla panenka Prachovka.

Babička ji položila navrch. Wavy ji vytáhla. Máma ji vrátila zpátky. Wavy ji znovu vyndala. Jinou hračku neměla. „Nic ti nepatří,“ řekla mi jednou, když jsme se s Leslie hádaly o oblíbenou barbinu, která později záhadně zmizela.

Wavy chytla Prachovku a podala mi ji. Že by dárek? Potom přišel čas loučení. Babička nás všechny objala; Wavy postávala u dveří. Máma se ji pokusila sevřít v náručí, ale ona ucukla a protáhla se kolem ní ke mně. Nestály jsme dost blízko, abychom se mohly obejmout, a tak mi položila ruce na ramena a očíchala mi vlasy. Pak mě pustila a vyběhla ze dveří.

„Tak to vidíš,“ obrátila se máma na babičku.

„Je zkrátka svá. Tos ty byla taky,“ usmála se babička a popadla Wavyin kufr.

Po Dni děkuvzdání jsem objevila její skutečný dárek. Nechala mi ho v přístěnku pod schody. Když odtud máma vytáhla krabice s vánoční výzdobou, vplazila jsem se dovnitř, abych zametla utržený kousek řetězu a rozbitou ozdobu. A zastrčenou až úplně vzadu u zdi jsem našla tu ukradenou knížku z knihovny: *Salome*.

2 / Babička

Říjen 1975
.....

S Irvem jsme vychovali jednu dceru, která se povedla. Brenda si vzala slušného muže, má hodné děti, udržovanou domácnost a je pracovitá. Zato naše mladší Valerie? Nevím, co se stalo.

V dnešní době by jí nejspíš diagnostikovali nějakou poruchu, ale tenkrát jsme se s jejím chováním prostě museli naučit žít. Třeba ta věc s bacily. Jistý čas si myla ruce snad stokrát denně, až jí z toho úplně popraskala a krvácela kůže. Přiměla jsem ji nosit rukavice, aby si nepřipadala tak špinavá. Dva tucty bílých rukaviček, které jsem dennodenně prala a žehlila.

Ve třetím ročníku na střední otěhotněla s Liamem Quinnem a utekla s ním. Nám se nikdy nezamlouval, ale v chození s ním jsme jí nebránili. Byl to potíživista a já měla dojem, že s Valerií nezachází, jak by měl. Ten typ frajírka, co sám sebe považuje za středobod vesmíru.

Až později jsem se dozvěděla, že to bylo mnohem horší než pouhá sobeckost. Zjistila jsem, že ji zatáhl do celé řady špatností, kvůli kterým nakonec skončila ve vězení. Stálo mě to spoustu sil. Doufala jsem, že na mě Brenda nezanevře, až se dozví, jak velkou část vdovského důchodu jsem obětovala na zaplacení Valeriiných právníků. Chtěla jsem z něj uspořít Amy a Leslie na vysokou, ale na to už žádné peníze nezbyly.

První den, kdy jsem ji měla u sebe, Wavonna nemluvila. Vlastně mlčela ještě dlouhé týdny. To člověka psychicky rozhodí, víc než by čekal, trávit čas s někým, kdo odmítá mluvit. Stala se ze mě pěkně užvaněná bába, která komentuje každou svou činnost, zrovna jako jsem to dělala pro Irva, když už na tom byl ke konci špatně.

První večer nejedla. Následující ráno taky ne. Další den jsem během oběda začala chápat, proč vypadala Brenda tak zlomeně. Tři dny jsem si s tím dělala vrásky, než mě napadlo spočítat si zásoby v lednici a ve spíži, abych zjistila, co vlastně jí. Večer před spaním jsem měla šest jednotlivě zabalených plátků sýra, otevřený balíček se třinácti kreky a v přihrádce na zeleninu devět meruněk. Ráno zbývalo jen pět plátků sýra, deset sušenek a sedm meruněk. Ani myš by z toho nevyžila, ale jí to stačilo.

Druhý den jsem na konferenční stolek v salonku rozprostřela nové hračky, které jsem jí nakoupila. Místnost možná působila trochu nemoderně, táflování z borového dřeva a koberec s dlouhým vlasem, ale dokud byl Irv ještě naživu, používali jsme ji coby obývací pokoj, takže byla plná převážně radostných vzpomínek. Den jsem strávila u puštěné televize sešíváním patchworkového přehozu na charitativní večírek v místním kostele. Wavonna seděla na pohovce a dívala se střídavě do zdi, na televizi a do prázdna. To děvče mělo zrovna takový vzdálený pohled jako Irv po návratu z války. V jednu chvíli vstala a já si pomyslela: *Konečně se začala nudit. Teď něco udělá. Půjde si hrát s hračkami.*

Wavonna zamířila do koupelny, odkud ke mně dolehlo spláchnutí záchodu a crčení vody z kohoutku. Pak se vrátila na pohovku. Barbína, plyšový slon i dřevěná stavebnice zůstaly netknuté na stole a po čase zmizely.

Po dvou týdnech jsem udělala, co jsem měla udělat rovnou. Koupila jsem pár paklíků výukových karet s písmenky, barvami, tvary a čísly, jaké se používají ve školkách. Další den ráno jsem jí připravila misku ovesné kaše a na dobrou čtvrt hodinu se vytratila z kuchyně. Času jsem využila k obvolání děvčat z bridžového spolku, abych je informovala, že to odpoledne nepřijdu. Po návratu do kuchyně se ukázalo, že z misky přesně dle očekávání maličko ubylo. Sklidila jsem ze stolu a vytáhla kartičky s abecedou.

„A jako auto.“ Věděla jsem, že nebude moje slova papouškovat, ale aspoň to viděla a slyšela.

Tímhle způsobem jsem prošla celou abecedou. Když jsem skončila, přešla Wavonna k lince a zvedla odtud bloček na nákupní seznam

– takovou lacinou věčičku, kterou kdysi vyrobil Irv, s dírou na pokladní kotouček a na zastrčení krátké tužky. Wavonna kousek odvinula a začala na papír vypisovat abecedu. Krve by se ve mně v tu chvíli nedořezal.

Natáhla jsem ruku k písmenu A. „Víš, jak se to čte?“

Wavonna si na okamžik prohlížela můj prst a pak špitla: „A.“

„Co tohle?“

„B.“

„A to?“

Povzdechla si a zarecitovala: „Abcdddefghchijklmnopqrrssttuvv-wxyz.“ Hloupá babička.

V pondělí jsem ji přihlásila do školy.

První den jsem ji tam odvezla a pak si dopřála dvouhodinového šlofika. Druhý den jsem se vypravila do salonu na teď už dost akutní zkrášlovací procedury. Starší ženy potřebují pravidelnou péči a moje vlasy začínaly vypadat dost ucouraně. Co jsem dělala třetí den, si už nevzpomínám, ale čtvrtého dne jsem zamířila na bridž. S děvčaty jsme popíjely martini a báječně se bavily. Mé přítelkyně ode mě očekávaly, že jim budu vyprávět o Wavonně, a já předstírala, jaká nejsem hrdá babička. *Ó, má ty nejjemnější blondaté vlásy, jako chmýříčko. A už umí celou abecedu. Nic o ní jako takové.*

Leslie jsem hned po narození držela v náručí, to samé s Amy. Byly to moje vnučky, moje děvenky. Pyšně jsem všude ukazovala fotky a chlubila se sebemenším pokrokem.

Wavonnu jsem nikdy ani neviděla, dokud ji Brenda nedostala do péče. Dobře vím, že by člověk měl ty problémové milovat tím víc, ale já vůči ní cítila hlavně soucit. Ty její tenoučké vlásy a kostnatá ramínka mi připadaly neskonale politováníhodné, o prázdném pohledu nemluvě. Cestou z bridžového klubu mě ovšem zaplavil pocit, že se to jistě časem zlepší. Naučím se to děvčátko milovat, stejně jako zbožňuju Leslie s Amy. A ona se naučí mít ráda mě.

Čekala jsem na ni před školní bránou, jenže Wavonna nevycházela. Dala jsem jí ještě pár minut a pak zamířila do ředitelny, kde mě přivítal ředitel v doprovodu paní Berryové, Wavonniny třídní učitelky. Právě tady si ji ode mě první den přebírala. Vlídna žena se širokým úsměvem se

ale toho dne změnila v hystericky vzlykající hromádku neštěstí.

Wavonna utekla ze školy.

I mně vstoupily do očí slzy; vzpomínám si, jak se mi hlavou honilo: *Zrovna tak to začalo u Valerie*. Ta samozřejmě chodila za školu teprve na střední, ale mě přesto přepadl úplně stejný tísnivý pocit selhání.

V osm večer jsem se vrátila domů, abych tam počkala na zprávy od policie. Telefon jsem si přitáhla do klína a nohy si naložila do vodní lázně. Nachodila jsem bůhvíkolik kilometrů, klepala na dveře snad všech domů v okolí školy. Ještě bylo třeba zavolat Brendě, ale já nedokázala snést představu, že budu muset uznat: *Měla jsi pravdu. Nestačím na ni*.

Když se rozdrnčel domovní zvonek, nevěděla jsem, co v tu chvíli vlastně cítit. Naději. Hrůzu. S mokryma nohama jsem vyrazila otevřít. Na verandě stála Wavonna. Sama. A třásla se. Sotva vešla dovnitř, okamžitě jsem za ní zamkla, jako by jí to snad mohlo zabránit v útěku.

„Ty jsi mě tak strašně vyděsila! Co kdyby se ti něco stalo?“ Bylo mi jasné, že křik není v jejím případě nejvhodnější způsob komunikace, ale nemohla jsem si pomoci. „Už to nikdy nedělej, rozumíš? Nikdy!“

Přikývla, jenže já stejné gesto znala od Valerie. Vyjadřovalo: „Rozumím ti, ale to ještě neznamená, že se tím hodlám řídit.“

Zavolala jsem na policii, že se Wavonna vrátila, a potom jsem uvařila polévku a odpočítala hromádku slaných sušenek. Zatímco jsem brečela v koupelně, snědla pár lžic a dva krekry. Takhle už jsem dál nemohla, současně jsem ovšem odmítala připustit, aby přešla do pěstounské péče. Měřil by cizí člověk stejně pečlivě hladinu polévky v její misce? Počítal by sušenky, aby se ujistil, že moje vnučka jí?

Sklidila jsem ze stolu a uvařila si kávu bez kofeinu. Sotva jsem se dostatečně uklidnila, houkla jsem na ni: „Mohla bys za mnou prosím přijít do kuchyně, Wavonno? Ráda bych si s tebou promluvila.“

Neposadila se. Stála a čekala, až začnu.

„Když budeš utíkat ze školy, seberou mi tě a ty budeš muset žít s cizími lidmi. To bych nechtěla. Chci, abys zůstala u mě.“

Nereagovala, ale to jsem od ní ani nečekala. Mohla bych mít na hlavě pudlíka, který tančí tango s opičkou, a ona by stejně nehnula brvou.

„Povíš mi, co se stalo? Proč jsi odtud utekla? Když mi to řekneš,

pokusím se zajistit, aby se to neopakovalo.“

Bylo to stejné jako s abecedou. Potřebovala chvilku na přípravu, ale nakonec ze sebe vypravila: „Ta hlasitá paní na mě sahá.“

Žaludek se mi zhoupl tak moc, že jsem v sobě málem neudržela kafe. Ta milá učitelka? Nedokázala jsem si představit, že by byla schopná provést dítěti něco *takového* – to můj mozek považoval za nepřístojné dotyky.

„Sahá?“

Wavonna rozpráhla ruce s prsty zkroucenými jako děsivé drápy a zkřížené paže si pevně přitiskla na hrudník.

„Ona tě objímá?“ vydechla jsem.

Přikývnutí.

„A tobě se to nelíbí?“

Důrazně zavrtěla hlavou. Zaplavila mě nesmírná úleva. A zároveň pachut' z toho, jak příšerný musí Wavonně náš svět připadat. Já byla samozřejmě zvyklá, že mě nikdy neobjímá, a kdykoli jsem se jí dotkla, okamžitě se mi vykroutila.

Následující den jsme se vypravily do školy a já udělala, co jsem měla udělat hned první den. Doprovodila jsem ji až do třídy, kde jsem se chystala paní Berryové všechno vysvětlit.

Můj plán vzal za své, sotva jsme vešly do učebny.

Uprostřed místnosti seděla trojice dětí na invalidních vozících. Nechci být hnusná, ale tohle byly slintající živé mrtvoly. V jednom rohu sebou nějaké dítě mrskalo na modrých karimatkách. Mohli to tu klidně vymalovat nejzářivějším odstínem žluté a kolem rozvěsit všechny roztomilé kolotoče světa, ale to pořád nic neměnilo na skutečnosti, že šlo o hrozné místo. Nedokázala jsem si představit, že by tu měla Wavonna strávit pět minut, natož celé čtyři dny, které jsem ji tu nechala.

Paní Berryová se k nám vrhla a se širokým úsměvem na tváři zašvi-tořila: „Jejdanánku, paní Morrisonová, ani nevíte, jak se mi ulevilo! Wavonno, beruško, tolik jsme se o tebe báli!“

Ten den jsem si vysloužila Wavonninu důvěru. Když se k nám třídní učitelka přiblížila, očividně ve snaze umačkat svou žákyňu v dusivém objetí, rozkročila jsem se a s předpaženými rukama jí zastoupila cestu.

„Ráda bych s někým mluvila o Wavonnině přestupu do jiné třídy, paní Berryová.“

Žena se zatvářila ublíženě, když jsme před ní obě tak ucouvly. Nic jsem proti ní neměla, ale na nějaké našlapování kolem horké kaše už jsem byla moc stará.

Když jsem posléze usedla za stůl výchovné poradkyně, zvolila jsem stejnou strategii.

Zadávala jsem se jí do očí a prohlásila: „Moje vnučka není retardovaná.“

„Taková slova se už dnes nepoužívají, paní Morrisonová. My máme nicméně podezření, že jsou její potíže s mluvením známkou opožděného vývoje.“

„Nechci nikoho urazit, ale ona není hloupá. Však uvidíte sama. Wavonno?“

Oči ke mně nezvedla, ale já věděla, že poslouchá.

„Dejte mi papír a tužku.“

Poradkyně mi přisunula list papíru s propiskou. Přitáhla jsem Wavonninu židli blíž ke stolu a řekla: „Tak do toho, ukaž, co umíš. Jinak budeš muset zůstat u té hlasité paní.“

Sotva jsem se zmínila o učitelce zvláštní třídy, popadla Wavonna pero a pustila se do práce. Napřed krasopisně napsala svoje jméno. Pod něj přidala abecedu, velká i malá písmena: Aa, Bb, Cc a tak dále. Potom čísla. A nakonec udělala něco, co jsem ani nevěděla, že umí. Obrátila stránku a napsala: Kasiopeja. K tomu nakreslila pět bodů, které propojila. Dalšíh sedm teček označila jako Cefeus. Tímhle způsobem zaplnila celý papír. Já poznávala jen Velký a Malý vůz.

Výchovné poradkyni viditelně klesla brada a já se neubránila zahihňání. Chechtala jsem se té chudince rovnou do obličeje. Tak moc, až mi tekly slzy. Před Wavonniným příchodem jsem se cítila skvěle. Rakovina ustoupila a já si pro sebe naplánovala příjemný důchod. Jenže pak se ke mně nastěhovala ona. Po tom všem, čím jsem si za poslední měsíc prošla, už jsem se potřebovala od srdce zasmát.

Přeřadili ji do normální třídy a já je předem varovala: „Nedávejte jí žádnou miloučkou učitelku.“ Vysvětlila jsem to pěkně polopatě. Nikdo

se jí nesmí dotýkat. Ať nečekají, že bude mluvit, což ale neznamená, že neposlouchá a neučí se. Nedoprošovala jsem se a taky se neomlouvala.

Ani potom nebylo všechno dokonalé, ale rozhodně se to zlepšilo.

Wavonna se mnou žila skoro dva roky a za celou tu dobu se mě dotkla jen dvakrát. Jednou, v den Irvova a mého čtyřicátého výročí svatby, jsem si dopřála kapku vína a začala se utápět v sebelítosti. Tehdy se dotkla mé ruky, snubního prstenu. Myslím, že se mě pokoušela ukonejšit. Podruhé k tomu došlo těsně předtím, než Valerii propustili. Najala jsem právníka, aby jí pomohl získat Wavonnu a to miminko, které se jí narodilo ve vězení, do péče.

Jely jsme k Brendě do Tulsy na oslavu Lesliiných narozenin a všechny jsme si to báječně užily: s párty čepičkami na hlavách jsme zpívaly a jásalý, kdykoli Leslie rozbalila další dárek. Po všem tom vzrušení se holky uvelebily v obýváku a začaly si hrát; my s Brendou se zatím pustily do úklidu.

Už jsem to nemohla dál odkládat, tak jsem se posadila ke stolu v kuchyni a spustila: „Mluvila jsem s Valeriiným právníkem o přechodném programu, do kterého by se mohla po propuštění zapojit.“

„Netušila jsem, že má pořád právníka. Toho platíš ty?“

Neodpověděla jsem. Nepovažovala jsem to za její věc, ačkoli možná byla.

„No dobře, takže její právník má za to, že se může dostat do nějakého programu...“ Brenda si ukrojila druhý kousek narozeninového dortu. S váhou bojovala už léta, protože byla zvyklá negativní pocity zajídat.

„Jde o program pro matky s dětmi. Pomáhá jim postavit se zpátky na nohy. Aby byla schopná pečovat o Donala a Wavonnu.“ Čekala jsem, že si tím vysloužím bouřlivou reakci, a nespletla jsem se.

„To myslíš vážně, mami? Ty opravdu věříš, že se o ně Val dokáže postarat? Sama víš, jaká Vonnie je. A to je prosím přímý důsledek Valiných rodičovských schopností. Dcera, která nemluví, nejí a po nocích se toulá po okolí!“

„Už je to s ní lepší.“

„Já vím. Odvedla jsi pořádný kus práce. To jen...“ Brenda mi položila ruku na rameno a já poznala, jak ji mrzí, že takhle vyjela.

„Chci, aby Wavonna žila se svou mámou.“ Nebo jsem si to alespoň přála chtít. Kéž by bylo všechno jednoduché, jenže tak to nikdy není.

„Dooopravdy myslíš, že je to pro ni nejlepší?“

„Val se ve vězení léčila. V rámci programu by jí přidělili byt se službami psychologa. Dohlédnou na to, aby brala prášky, a pomůžou jí s péčí o děti.“

„A co se pro to musí udělat? Nějaké papírování?“

„Potřebuju, abys šla na slyšení, kde se bude rozhodovat o jejím podmínečném propuštění, a pak na jednání o svěřeni do péče. Budeš tam muset ty, Brendo.“

„Proč?“

„Metastáza.“ Wavonna se dovnitř vplížila tak tichounce, že jsme si jí všimly, teprve když promluvila.

„Jak to myslíš?“ obrátila se Brenda na mě. „Mami?“

„Musela zaslechnout telefonát s lékařem. Rakovina se vrátila. A rozšířila se do plic a jater. Dávají mi tři měsíce, možná méně.“

Teď když jsme mluvily o vážných věcech, přestaly si Leslie s Amy hrát s barbínami a postavily se ve dveřích vedle sestřenky. V duchu jsem Brendu zapřísahala, ať je silná, ale ona se začala třást a plakat. Amy s Leslie se taky rozbrečely, takže nakonec vzlykaly všechny, kromě Wavonny, která přešla ke stolu a natáhla ke mně ruku. Na zlomek vteřiny mi přitiskla dlaň na hrudník, přejela rukou po pěnových vycpávkách, které jsem nosila v podprsence.

A já najednou věděla, že ji konečně miluju. Právě ve chvíli, kdy jsem se musela připravovat na to, že ji brzy opustím.

3 / Wavy

Červen 1977
.....

Teta Brenda nechtěla, abych s babičkou zůstala až do konce.

„Bill ji s sebou vezme domů do Tulsy. Moje kamarádka Sheila se k nám dočasně nastěhovala, aby se postarala o děti, zatímco já budu tady,“ nechala se slyšet.

„Vrátí se k vám dřív, než se naděješ. Prozatím ji nech se mnou,“ odvětila babička. Natáhla ruku a já se k ní vydala; na to, abych se jí v tetině přítomnosti dotkla, jsem kuráž nesebrala.

„Mám tě moc ráda, děvenko moje. Strašně moc. Už brzy odejdu za tvým dědečkem Irvem, ale dá-li Bůh, za čas se znovu setkáme. Sice až za hodně dlouhou dobu, ale jednou přece,“ řekla mi.

Potom usnula a teta Brenda zamířila do kuchyně, aby si uvařila kafe, jenže ve skutečnosti se jen svezla ke stolu, položila si hlavu do dlaní a rozbřečela se. Hodiny, které měly odbít třetí, mlčely, protože je zapomněli natáhnout. Teta Brenda spala.

„Kéž bych se tak nebála. Víím, je to hrozně hloupé, mít strach, ale připadá mi, jako bych se řítila do neznáma, aniž bych věděla, kam vlastně mířím,“ prohlásila babička po probuzení. Byly jsme samy, a tak jsem ji chytla za ruku.

Vzpomněla jsem si na pana Arsenikose, našeho souseda ze čtvrti, kde jsme bydleli, než mámu zavřeli. Když se máma se strejdou Seanem hádali, nechával mě u sebe na zadní verandě. Přezdíval mi „toulavé kotě“ a dával mi sendviče se slaninou. Někdy šlo jen o plátky měkkého bílého chleba namazané tukem z vyškvařeného špeku, ale jindy v něm byly celé kousky slaniny. Jakmile jsem dojedla, usadil se venku do houpacího křesla a učil mě názvy hvězd, které pak holí zapisoval do hlíny pod verandou, abych si je lépe zapamatovala. Býval námořníkem na lodi USS *San Diego* pojmenované po jednom městě v Kalifornii. Jeho křižník byl potopen za Velké války a pan Arsenikos se zachránil, protože díky hvězdám věděl, kterým směrem leží pevnina a navedl k ní záchranný člun.

Na žinylkový přehoz, který měla babička přetažený přes břicho, jsem nakreslila Malého medvěda s ocasem namířeným dolů.

„Malý medvěd je dnes na severu. Malý vůz,“ dodala jsem, protože tak mu říkala ona. Zakreslila jsem jí ho do dlaně, aby si to lépe pamatovala. Příkývla. Když ráno vyšlo slunce, babička spala a už se neprobudila.

Pan Arsenikos mi kladl na srdce, že kdo se vyzná v noční obloze, nemůže se nikdy ztratit. Vždycky najde cestu domů.

Jedinou skutečnou věcí na pohřbu byla babička v nazdobené rakvi. Všechno ostatní byla jen přetvářka.

Teta Brenda předstírala, že se nezlobí na mámu.

„Ach, Val, tak ráda tě vidím!“ zašvitořila.

Strejda Bill to samé. Před máminým příjezdem ucedil: „Tak do toho, ať to máme rychle z krku a ona nám co nejdřív zase zmizí ze života,“ ale potom ji objal se slovy: „Vypadáš báječně, Val. Měla bys jezdit častěji.“

„Bylo by moc pěkné, kdybychom se celá rodina sešli na Vánoce, co říkáš? Nemůžeme se přece vídat jen na pohřbech,“ dodala teta Brenda.

„Máš naprostou pravdu! Musíme zůstat v kontaktu. Nemůžu ani uvěřit, jak dlouho jsme se neviděli. Hrozně jste mi chyběli,“ zahlaholila máma.

A potom mi ukázala miminko.

„To je tvůj mladší bráška, Vonnie. Jmenuje se Donal. Dej mu pusinku.“

Nechápala jsem, proč po mně najednou chce, abych ho pusinkovala, když to byla právě ona, kdo mi tolikrát opakoval, že ústa jsou nečisté místo. A tak jsem polibek jen předstírala – pro případ, že by se mě snažila nachytat.

Po pohřbu jsme se s mámou a Donalem dostali do přechodného programu.

„Tentokrát bude všechno jiný,“ tvrdila máma.

A první dva týdny to vážně platilo. Stala se z ní Hodná máma, která dodržovala pravidla. V novém bytě nám prala oblečení a skládala ho do skříně. Vařila večere. Neschovávala se v ložnici a nekouřila šlukovku jako před zatčením.

Jenže pak se jednou místo Hodné mámy vzbudila Hrozná máma a já pochopila, že se nic nezměnilo. Nikdy jsem předem nevěděla, kterou mámu ten který den čekat.

Přečetla jsem všechny příručky, co v rámci programu dostala. Podle nich měla za úkol ZNOVU NAVÁZAT VZTAH SE SVOU RODINOU! To znamenalo, že jsme měli VEČERĚT SPOLEČNĚ JAKO RODINA, ale večer co večer, jakmile Hrozná máma uvařila jídlo, vyrazila na zadní verandu, kde seděla, kouřila cigarety a přes síťové dveře čas od času křikla,

ať koukám jíst. Na to já jí ovšem neskočila. Dobře jsem věděla, co se může stát, když mě přistihne při jídle.

Dokonce i Hodná máma mohla zničehonic vyhrknout: „Nejez to! Je to špinavý!“ a strčit mi prsty do krku, aby jídlo dostala zase ven. Dokonce i Hodná máma mi mohla na jazyk nalít pálivou ústní vodu, aby ho vyčistila. Neustále mi opakovala: „Můžou se tudy do tebe dostat hrozný věci.“ Pusou člověku do těla proudí příšernosti, ze kterých onemocní. A stejně tak se moje vlastní bacily dokážou přenést na jiné věci a zamořit je.

Při kontrolní návštěvě sociální pracovnice Megan se máma usmívala tak zešířena, až mě z toho rozbolelo břicho. Tohle nebude Hodná máma.

„Co chystáte k večeři?“ zajímala se Megan.

„Špagety.“ Ty máma vařila pořád. Měla jsem babiččinu kuchařku, ale ona mi podle ní nedovolila nic připravit. Nechtěla, abych nadělala nepořádek.

„A jak to jinak jde?“ pokračovala sociální pracovnice. „Tenhle týden jste vynechala jednu skupinovou terapii.“

„Všechno je super. Jenom menší migréna, to je celý. A díky, že se o nás tak staráte.“ Máma se nepřestávala usmívat, ale sotva Megan odešla, štěkla: „Zatracený štouralové! Je to tu jak v nějakým stupidním sitcomu se zvědavým sousedem, co se věčně stavuje na návštěvu. Akorát že v realu by člověk takovýho otravu zabil. Oddělal tu husu! Bože, já už v tomhle pitomým seriálu fakt bejt nechci!“

Zatímco takhle vyváděla, vytáhl jí Donal z kabelky kartáč na vlasy a začal ho žužlat. Máma si toho všimla, dřív než jsem mu ho stačila sebrat.

Jednou, když jsem byla ještě malá, jsem si do pusy strčila její fajfku. Ona ji očividně zbožňovala a já chtěla jen zjistit, jaké to je. Většina věcí se dala vyčistit převařením a bělidlem, ale šlukovka ne. Po pobytu v mojí puse byla tak zamořená, že se musela vyhodit.

Máma mi vyškubla ocucaný kartáč z ruky a vyrazila s ním do kuchyně. Věděla jsem, že se vrátí s ústní vodou nebo savem, a tak jsem popadla Donala a odnesla ho do pokojíčku. Hrozná máma mě vytáhla ze skříně a seřezala mě kartáčem, až mi z toho na nohou naskákaly krvavé skvrny, ale aspoň jí to zabránilo vypláchnout Donalovi pusu ústní vodou.

Po téhle epizodě jsem si vzala brášku na starost. Krmila jsem ho a koupala, protože Hrozná máma napouštěla vodu tak vařící, až se z toho člověku udělaly puchýřky na kůži.

Podle jedné z příruček měla máma taky BRÁT LÉKY, to ale nedělala.

„Jak si mám proboha pamatovat, co jsou všechny ty pilule zač?“ stěžovala si; když jsem se ovšem pokusila přečíst příbalové letáky, jednu mi vrazila. Jakmile přestala užívat prášky a začala si domů nosit láhve whisky, stala se z ní Hrozná máma napořád. Jednou v noci, když dopila flašku a my s Donalem už měli spát, jsem zaslechla chřestění klíčů a pak za ní zaklaply dveře bytu.

Já se zůstat sama doma nebála, ale Donal byl ještě malý na to, aby se o sebe postaral. Stál v dětské postýlce a fňukal. Měli jsme hlad, protože máma vyklopila večeři do koše. O špagetách tvrdila, že byly špinavé a mléko zase zkyslé. Dokonce i Hodná máma někdy vyhodila večeři, ale Hrozná máma to občas dělala čistě jenom ze zlomyslnosti.

Vylovila jsem špagety, spleené a uprostřed pořád teplé. Bylo bezpečnější tajně se krmit z odpadků než dopustit, aby mě při jídle viděla máma. Když jsem měla dost, vytáhla jsem z koše vyhozený karton mléka a naplnila dětskou lahvičku. Donal ji celou vyzunkl. Vymyla jsem ji a uklidila zpátky na místo, aby máma nic nepoznala.

Nikdy jsem nevěděla, co je špinavější, jestli moje pusa, nebo to, co do ní strkám.

Liam byl taky takový. Příšernost, která se do vás může dostat. Nesměl se mě dotýkat. Byla bych pak pošpiněná. Když na něj byla máma naštvaná, nařizovala mi: „Neříkej mu táta. Není to tvůj táta. Nedá se mu věřit.“ A pak mě nutila opakovat: „Liamovi se nedá věřit.“

Když byla naštvaná na mě, štěkala: „Nešahej na něj! Ani se na něj neďvej.“

Byla jsem špinavější než Liam, protože já nesměla sahat na nikoho kromě mámy s Donalem a občas ani na ně ne. Tohle pravidlo jsem porušila, když jsem se dotýkala babičky a Amy.

Den poté, co nás máma nechala v noci samotné, zavolala Dee a pozvala ji na návštěvu. Někdy o ní mluvila jako o své nejlepší kamarádce. Jindy ji nazývala špinavou děvkou. Toho večera musely být udobřené, protože

Dee vážně přijela a přivezla mámě novou šlukovku. Celou noc kouřily, popíjely a bavily se o Liamovi.

„Dokáže do mě úplně proniknout. Jako nákaza. Stačí, aby se na mě kouknul těma svýma očima, a já se v nich začnu topit,“ říkala máma, ale tónem, ze kterého jsem poznala, že ve skutečnosti chce, aby se do ní dostal. Přeje si, aby ji nakazil.

„Jo jo, voči má krásný. Jako Frank Sinatra. A ty ho fakt necháš?“ zeptala se Dee.

„Já nevím. Co mám dělat?“ Máma byla tak opilá a zfetovaná, že jí ani nevadilo pít z flašky po Dee.

„Chce tě vidět. Aspoň to mu dlužíš.“

Následující noc, když už jsem byla uložená ke spaní, dorazil Liam. Odposlouchávat je byla hračka, protože jsem měla postel hned u dělicí stěny.

„Nemůžu s tebou zůstat,“ prohlásila máma. „Nenechají mě dokončit program, pokud budu s tebou.“

„Nějakej podělanej program! K čemu ti vůbec je?“

„Dělám si kurz na sekretářku.“

„To má bejt jako vtíp? Já se o tebe přece postarám, baby. Slíbil jsem ti to na svatbě. Sbal si krámy a padáme.“

Máma se nám vrátila do pokojíčku celá rozesmátá.

„Vzбудte se, dětičky. Odjíždíme s tatínkem.“ Něžně mi položila hebkou dlaň na hlavu. Ani si nevšimla, že jsem pod peřinou oblečená, připravená vytrazit se ven.

Leželi jsme s Donalem na zadním sedadle a Liam nás odvážel pryč. Zadním oknem jsem pozorovala hvězdy.

Napřed jsme se ubytovali v motelu a máma do sebe házela prášky od Liama. Na pár dní z ní byla Šťastná máma a říkala samé hezké věci.

Potom nás Liam zavezl na statek uprostřed luk.

„S Butchem teď máme nějakou práci,“ nechal se slyšet.

„Prohánět se na motorce a zahejbat mi, kde se dá – to je ta vaše práce? Bože, já tě nenávidím! A tuhle zastrčenou díru zrovna tak,“ zavřeštěla máma. Nesnášela zvlněnou podlahu v domě, rezavou vanu, řinčení okenních tabulek ve větru.

„Nebud' přece taková, baby.“ Liamův tichý tón naznačoval, že by mohlo dojít k něčemu ošklivému.

„Vážně myslíš, že tu budu dřepět a čekat na tebe? Tak to se teda ztraceně pleteš, protože já –“

Zatvářila se překvapeně, když jí Liam jednu ubalil, přestože tak to chodilo vždycky. Brečela a on si k ní přisedl, vtiskl jí dlaň do zátylku a něco jí šeptal.

Po jeho odchodu si máma sundala ty hezké šaty a celé dny trávila v posteli. Smutné mámě bylo fuk, že Donal bulí, a on bulel hodně.

„Jsem tak osamělá,“ vzdychala.

My s Donalem jsme se nepočítali.

4 / Wavy

Červenec 1977
.....

Ten první den na statku, kdy na sebe máma s Liamem ječeli, jsme se s Donalem schovali v podkroví. Druhý den, když Butch přinesl mámě prášky, jsme se schovali ve sklepě. Třetí den jsem vyrazila na louku, prohlédnout si větrný mlýn. Měla jsem pocit, že mám zrovna narozeniny, ale jistá jsem si nebyla, protože na statku byl jen kalendář z roku 1964.

Na louce mě nikdo nehledal. Ani Donal, který zatím neuměl chodit, ani máma, která přes jeho brek dál spala, ani Liam, který měl nějakou práci.

Nikdo mě nehledal, dokud se za soumraku nezjevil Obr.

Zrovna jsem se vracela na statek nakrmit Donala, když jsem na silnici zahlédla poskakující světlo. Rozběhla jsem se k cestě a vyhoupla se na krajnici, abych se mohla podívat, jak se motorka prožene kolem. Obr ke mně obrátil hlavu. Vlasy se mu ve větru třepotaly jako špaččí křídla. Zpod kol se vznesla sprška štěrku, motorka dostala smyk a překotila se. Obr přelétl přes říditka a stroj, který pořád burácel a kola se

mu protáčela, pokračoval přes škarpu až na louku.

Když jsem k němu doběhla, ležel Obr na silnici s roztaženýma rukama a nohama. Ani nevím, proč jsem se ho vlastně nebála. Možná proto, že byl tak veliký. Větší než všichni, kvůli kterým jsem si připadala maličká. Nebo snad proto, že bylo nebe právě fialovo-modro-červeně-oranžové a měsíc jako uzounký srpeček nehtu. Přidřepla jsem si k němu a dotkla se ho na rameni. Černé triko měl zaprášené a po celé délce levé paže se mu táhla trojice škrábanců, z nichž na zem odkapávala krev.

Otevřel oči a vydechl: „Panenko Marjá. Jseš skutečná?“

Přikývla jsem. To bylo bezpečnější než mluvení. Slova jsou složitá a člověk kvůli nim musí otevřít pusku. I tak se do ní může ledacos dostat.

Obr se vytáhl do sedu, v dlani si sevřel loket a zamrkal bolestí.

„Odkud ses tu vzala?“ zeptal se.

Ukázala jsem ke statku.

„Takže nejsi anděl?“

Zavrtěla jsem hlavou.

Musel si pustit loket, aby se mohl vyškrábat na všechny čtyři. Mezi zuby mu pískal vzduch a jedna paže mu bezvládně visela podél těla. Obr mě potřeboval zrovna jako Donal. Díky tomu jsem v sobě našla dost odvahy neutéct, když mi položil ruku na hlavu.

„Máš ve vlasech listí,“ řekl a mohutnýma roztřesenýma rukama lístečky vyprostil.

Podíval se na mě a já jeho pohled opětovala. Oči měl tak něžné, až jsem si byla v tu ránu jistá, že ten do mě nepronikne jako nákaza. Na rozdíl od Liama a jeho tvrdých modrých očí.

Taková pošetilost, věřit, že bych mohla pomoci obrovi, a přesto jsem ho objala paží a on se o mě opřel. Bleskově, aby mě nenachytil, jsem nasála jeho vůni. Mastné vlasy mu voněly po mátě, prachu a krvi. Potom se vystrachal na nohy a já mu nastavila obličej k tričku a naplnila si chřípí vůní jeho těla. Pot, benzin a něco lahodného. Slanina. Za mé asistence odpajdal k motorce; měl poraněný i kotník.

„Můžeš vypnout motor? Vytáhnout klíček?“ požádal mě.

Na konci řetězu na klíčích se houpala malá stříbrná lebka. Obr neměl

žádnou volnou ruku, kterou by je mohl převzít, tak jsem mu je zastrčila do kapsy džínů. Na pásku měl velkou stříbrnou přezku zdobenou třemi kalnými červenými kameny. Jako Orionův pás.

S jeho rukou položenou na mém rameni jsme se po silnici vypravili směrem k domu. Celou cestu nezavřel pusou. Babička v jednom kuse mluvila, protože se bála ticha. On ne. On mluvil kvůli mně. Aby mi dodal pocit bezpečí.

Vyprávěl mi o své motorce. Harley-Davidson Panhead. Sedmdesát čtyři kubických palců. Originální zakázkové lakování. Nejspíš totálně na odpis. Prý jsem ho překvapila, jak jsem tam postávala na louce s rozfoukanými vlasy. Jako víla, dodal.

Když jsem se dotkla velkého tetování, co měl na ruce, začal mi vyprávět o něm. Podkova a čtyřlístek pro štěstí.

„Ale povím ti, že dneska mi teda fakt nepřide, že bych měl z prdele kliku,“ nechal se slyšet.

Ptal se, jestli jsem na louce neviděla lišky, ale ta otázka mi měla jen poskytnout prostor k mluvení, kdybych o to stála. U kamenných schodů vedoucích od silnice k domu se zastavil a svezl se dolů. Zraněnou paži si pevně svíral a dýchal přerývaně.

„Mohla bys za mě někomu brknout?“ požádal mě.

Telefon visel na zdi v kuchyni. Věděla jsem, jak funguje, ale sama jsem ho ještě nikdy nepoužila. Ve sluchátku si k člověku nemůžete přičuchnout. A uši jsou otvory, kterými do těla pronikají všelijaké věci.

Obrovi tekla krev z hlavy a vsakovala se mu do trička. Z paže mu vykukovalo něco bílého, nejspíš kost. Přikývla jsem. Nadiktoval mi číslo a pak mi ho napsal vlastní krví na předloktí.

„Umíš čísla?“ Myslel, že neumím číst, protože jsem tak maličká.

Na znamení toho, že rozumím, jsem si zvedla ruku k uchu a naznačila sluchátko. Ale pak jsem přišla na jeden zádrhel.

„Ty?“ špitla jsem.

„Já jsem Kellen. Jesse Joe Kellen.“

Obrátila jsem se k odchodu a on mě zadržel. „Počkej. Jak se jmenuješ ty?“

Svoje jméno jsem ještě nikdy nevyslovila. Vyzkoušela jsem si to

jednou nanečisto, abych zjistila, jaké to je. A pak jsem se zhluboka nadechla a řekla to nahlas: „Wavonna.“

„Tak za mě utíkej zavolat, Wejvonno. Popiš jim, co se stalo.“

Rozběhla jsem se k domu a roztřeseným prstem začala roztáčet malý číselník, trpělivě čekala, až se po každém čísle s drnčením vrátí do původní pozice. Dvakrát to zazvonilo; ozvalo se cvaknutí a zafuňení.

„Kdo je to?“ houkl Liam. Zamrazilo mě. *Liamovi se nedá věřit.* „Kdo to doprdele otravuje?“

Hrdlo jsem měla tak stažené, že jsem chvíli vůbec nedokázala promluvit. Slova se mi vzpříčila v krku a já musela znovu a znovu polykat, než ze mě konečně vyšla.

„Boural. Kellen.“ Vyslovila jsem jeho jméno a najednou si byla jistá, že Obr stojí za riziko mít u ucha Liama.

„Vonnice? To jsi ty? Kde je krucinál Val?“

„Spí. Kellen měl nehodu. Na motorce.“ Slova mě v krku páčila, jako když člověku zaskočí sušenka.

„Zatracená práce. No dobře, už jedu. Někoho pošlu.“

„Rychle. Krvácí.“

Zavěsila jsem, popadla utěrku a rozběhla se zpátky k Obrovi. Kellenovi. Během té chvílky, kterou jsem strávila uvnitř, se venku zešeřilo. Z Obra zbyl jen stín a moje bílé šaty v měsíčním svitu úplně zářily.

„Volalas?“ zeptal se.

Přikývla jsem a co nejopatrněji mu ovinula utěrku kolem paže. Okamžitě nasákla krví. Skápla mi na ruku. Dřepla jsem si před ním a viděla, jak se jeho oči zaměřují kamsi za obzor. Ztrácel se.

„Kellene.“ Položila jsem mu ruku na tvář a přivedla ho zpátky. Když jsem ukázala k severu, poslušně natočil hlavu. „Kasiopeja. Andromeda. Perseus. Cefeus. Labuť. Malý medvěd.“

Po západu slunce byly vidět všechny hvězdy i planety. Merkur, Saturn, Jupiter, Venuše, Mars – jako schůdky vedoucí od Měsíce až dolů na louku. Vyjmenovávala jsem je, dokud jsem nezaslechla blížící se auto.

Když Liam s Butchem Kellena odvezli, uvažovala jsem o těch odmlkách, které pro mě při řeči nechával. Rozhodla jsem se, že jestli ho ještě

někdy uvidím, možná je vyplním slovy.

5 / Kellen

Srpen 1977
.....

Bejval bych za tou holkou z louky zajel hned druhý den, ale bouračka ze mě nadělala fašírku. Skončil jsem s otřesem mozku, vykloubeným ramenem, třema zlomenýma žebrama, vyvrtnutým kotníkem a nadvkrát přelomenou rukou, ze který trčela kost. V nemocnici si mě nechali tejdén, ale trvalo další dva měsíce, než jsem mohl zase začít pracovat pro Liama. Dva měsíce upíchnutej v Cutcheonově správce elektromotorů. Starouš se ke mně choval slušně a práce mě bavila. Když se člověk od rána do večera přehrabuje v motorech, má po šichtě aspoň pocit, že strávil den něčím užitečným.

Sotva jsem se vykurýroval natolik, abych byl co platnej při rvačce, poslal mě Liam na pár závozů. S Butchem jsme vezli nablýskanej Chevrolet Monte Carlo do Des Moines, kufr plnej perníku. Káply z toho slušný prachy.

Než jsem se zas dostal nahoru na statek, bylo už léto skoro u konce. Na klepání nikdo nereagoval, ale dveře byly odemčený. Jenom jsem vešel dovnitř, praštil mě do nosu puch nemytýho nádobí. Dřez ho byl plnej. Nad zkaženýma zbytkama hejno much, misky a skleničky s plísní na dně.

„Haló? Tady Kellen, zpod kopce. Je někdo doma?“ houknul jsem.

Žádná odpověď, akorát z ložnice, co vycházela z předsíně, jsem zaslechl chrápání, sotva hlasitější než muší bzukot. Strčil jsem hlavu do dveří a postava v posteli se převálila. Zpod peřiny vykoukla hubená bílá noha a pramen tmavých vlasů. Že by Liamova žena? Couvnul jsem za roh, abych nezahlídl něco, co nemám.

„Paní Quinnová? Hledám malou blondatou holku. Wavy?“ Okolnosti havárky jsem si vybavoval dost mlhavě. V nemocnici jsem párkrát

uvažoval, jestli se mi to náhodou nezdálo.

„Šla někam s Donalem.“

Netušil jsem, kdo je Donal, ale aspoň jsem teď věděl, že je to děvče nejspíš skutečný, když Liamova žena neodsekla: „Co to krucinál plácáte?“

„Nepotřebujete něco, paní Quinnová? Jste v pořádku?“

„Co jste zač?“ zeptala se.

„Jesse Joe Kellen. Já... dělám pro Liama.“

„Hajzl zasranej.“

„Tak já už půjdu. Pardon, že jsem rušil.“

Pospíšil jsem si chodbou pryč a z duše doufal, že se to nedonese Liamovi. Už jsem měl ruku na klice, když mě znova zarazil bordel v kuchyni. To ta malá cácorka žije v týhle špíně?

Zpátky jsem se dostal teprve koncem října. Ale vždycky když mi zacukalo v ruce nebo jsem dělal na svý mašině, jsem si vybavil, jak mi ta holka položila ruku na tvář a vyslovila moje jméno. Celý léta se snažím lidi přimět, aby mě přestali oslovovat jako Juniora, ale přísahám bohu, že tehdy poprvý jsem se fakticky cejtil jako Kellen.

Na první projížďku jsem vzal opravenou motorku právě k Liamovu domu. Palivová nádrž měla ještě pořád šedivej základní nátěr, takže jsem byl opatrněj jak nějaká stará babka a nahoru k baráku jel pěkně pomaloučku. Dveře byly zase odemčený, a když jsem je rozrazil, stála přede mnou ta malá. Hned vedle stolu, vlasy pečlivě sčesaný a na rozdíl od minula nikde ani lísteček. Kromě ní byl v kuchyni ještě nějakej capart, držel se jí za šaty a já si v tu chvíli vybavil, proč mě sem vlastně Liam poslal ten večer, co jsem se vybořil. Vezl jsem nákup. Ricki pro něj zajela do krámu, ale sem s ním nemohla, protože byla Liamova holka a jeho ženě by se to asi moc nelíbilo. A tak Butch prohlásil: „Hod' jim to tam, Kellene, než to mlíko zkysne.“

Teď když jsem se přesvědčil, že je ta holka skutečná, najednou jsem nevěděl, co říct. Možná jsem nic víc ani nepotřeboval. Stála tam, držela prcka za kšandy lacláčů a mlčela.

„Čau, Wavy,“ pozdravil jsem. Měl jsem dojem, že se nějak tak jmenuje,

a ze způsobu, jakým na mě mrkla – jako by ji překvapilo, že si to pamatuju –, jsem usoudil, že jsem se asi nepletl.

Narovnala se a pustila kluka.

„Já tě nezabila?“

„Ani náhodou. Jsem jak novej. A beztak to nebyla tvoje vina.“ Vychrlil jsem to ze sebe děsně rychle, protože jsem nechtěl, aby měla špatný svědomí, ale ona se stejně zakabonila. „Akorát jsem tě tam nečekal. A když jsem najel na štěrk a přední kolo dostalo smyk, stočil jsem to moc ostře. Jako vůl tu mašinu překlopil. Za to ty nemůžeš. Každopádně jsem ti chtěl poděkovat za pomoc.“

Přesně to jsem chtěl, dokud se na mě dívala. Sotva koukla jinam, začal jsem si nejvíc ze všeho přát, aby se zaměřila zpátky na mě. Většina lidí v pohledu nic moc nemá, zato ona... jako bysme se ocitli zpátky tam na louce. Jako bych byl důležitěj. Tak na mě koukají málokdy.

„To je Donal? Tvůj bráška?“

Naklonila hlavu a zamračila se. Ze silnice se k nám doneslo povědomý hučení, který jsem ale v tu chvíli nedokázal zařadit. Jenom jsem čučel na její tvář. Její vlasy a oči. A pak si ji začal prohlížet od hlavy k patě. Na sobě měla kabát, na zádech batoh.

„Ty se někam chystáš?“ zeptal jsem se.

„Do školy.“

Sotva to dořekla, připadal jsem si jako totální idiot. Poslouchala, kdy přijede autobus, a teď byl pryč.

„Tak já tě tam hodím, co říkáš? Když ti to kvůli mně ujelo.“

Podívala se na mě s naprostou vážností a přikývla.

Člověk by nevěřil, že taková mrňavá holčička unese tak velký nemluvně, ale Wavy si zvedla bráčku do náruče. Byla silnější, než vypadala.

Děcko začalo natahovat a taky v tom odněkud z baráku pokračovalo, i když už ho odnesla a vrátila se zpátky do kuchyně. Čekal jsem, že něco řekne, ale ona jen vyšla ze dveří. Kvůli mojí stupiditě přijde pozdě do školy.

Do té doby jsem se nijak nezamýšlel, jak vlastně na motorce pojedeme, takže jsem to zkusil jediným způsobem, co mě napadal. Čapnul jsem ji kolem pasu a vyzvednul ji do sedla, ale když celá ztuhla a vytřeštila oči,

bylo mi rázem jasný, že jsem to podělal. Pustil jsem ji jak horkou bramboru a ona se uvelebila v zadní části sedla.

„Dobře se drž, jasný?“ řekl jsem a nastartoval. Neodpověděla, a ani se mě nedotkla. Případal jsem si jako blbec. Jako by mi uniklo něco zásadního. „Už jsi na tom někdy jela?“

Juknul jsem na ni v postranním zrcátku. Zamračila se a zavrtěla hlavou. To je teda síla. Liamovo děcko a nikdy neseděla na motorce. Většina chlapů, co je do mašin tak zblázněná jako on, bere svoje prcky na projíždky.

„Pofrčíme fakt rychle, takže se mě musíš držet, rozumíš? Nechci, abys spadla,“ vysvětlil jsem.

Obejmout kolem pasu by mě nemohla, ani kdyby bejvala chtěla, ale chytila se mě na jedny straně za bundu a druhou rukou za pásek. Jen co jsem na to na dálnici dupnul, začala kolem nás poletovat její sukně, tak jsem zašmátral vzadu a napěchoval ji mezi nás. Akorát jsem jí přitom omylem zavadil rukou o koleno. Bleskově se odtáhla. Byla jak pírkó, což mě pěkně znervózňovalo. Jako bych za sebou nic neměl. Zlehouнка jsem stisknul přední brzdu, abych si ji v sedle poposunul blíž a mohl se tak ujistit, že tam pořád je. Jenomže sotva jsem to udělal, zmizela mi její ruka z bundy. Na těch pár vteřin, co se mě pustila, mi úplně vynechalo srdce.

„Pevně se drž a nepouštěj se!“ zaječel jsem. Tlak ruky na bundě a pásku se vrátil.

Na semaforu těsně před městem jsme dostihli školní autobus a šinuli se za ním až k základce. Vyjel jsem na chodník, a jen co jsem zastavil, sklouzla Wavy dolů. Chvilíčku se kymácela dopředu dozadu, jak se snažila rozmotat sukni, až jsem se bál, že se překotí. Jenže když jsem se ji pokusil zachytit, zapřela se mi rukou o stehno a našla ztracenou rovnováhu. Potom se ode mě odrazila a rozlétla se ke škole před děckama vylézajícíma z autobusu. Všichni zírali na motorku zaparkovanou uprostřed chodníku.

„Hej, Wavy! V kolik?“ křikl jsem za ní.

Obrátila se a přimhouřila oči.

„V kolik tě mám vyzvednout?“

Zvedla tři prsty a vtom ji dohnala partička spolužáků. Jeden do ní strčil ramenem, očividně naschvál. Wavy ruku spustila a prodrala se hloučkem děcek ke školním vratům. Bylo mi, jako bych ji dovezl rovnou k pekelný bráně.

Já sám školu nikdy nemusel a věčně hledal výmluvy, proč se ulejt, ale když jsem si vybavil svinčík na statku, úplně jsem chápal, proč tam chce chodit. Na zpáteční cestě jsem se nemohl zbavit myšlenky, že bych jí mohl aspoň trošičku ulehčit život. V cizím baráku vždycky snáz vidíte, co je třeba udělat. Původně jsem tam šel s tím, že prostě jenom umeju nádobí, jenže jsem to mrně nemohl nechat bulet pokakaný. Moje oblíbená zábava to zrovna není, ale vyměnit plínku zvládnou. Kluka jsem umyl a pak navařil hrnec ovesný kaše a sesbíral pilouse, co vyplavali na povrch. Sotva kaše trochu vystydla, vmíchal jsem do ní kus cukernatýho medu a děcko tím nakrmil. Vypadalo to, že mu chutná. A já se mu asi taky celkem zamlouval. Když jsem na něj mluvil, poplácával mě po ruce a zubil se od ucha k uchu.

Dokud mě starej Cutcheon nezaměstnal u sebe ve správce, dělal jsem umývače nádobí v motorestu. Nic náročnýho, vlastně docela fajn práce. Člověk u ní nemusí myslet, jenom drhne a oplachuje. Pár věci už se zachránit nedalo – připálená a zrezlá pánvička nebo miska mlíka tak zkyslýho, že jsem z toho málem vrhnul. Ty jsem odnesl do popelnice za stodolou.

Bodlo mě u srdce, když jsem si všimnul známek toho, jak se to Wavy snažila dát doma trochu do kupy. Dětský lahvičky byly čistý a to ona musela vydrhnout vanu do šeda. Vzal jsem ji savem a boraxem a podařilo se mi ji vycídit skoro do bíla. Trvalo to dobře hodinu na všech čtyřech. Až mě z toho rozbolela ruka v místě, kde mi do ní ve špitále narvali šrouby.

K obědu jsem nám našel pikslu rajský polívky a pár okoralých krekrů. Jedno sousto pro Donala, jedno pro mě. Nebylo to o nic horší, než čím v jeho věku krmili mě, a můj růst to nijak neohrozilo.

To už jsem tam byl skoro čtyři hodiny a od paní Quinnovy za celou dobu neslyšel ani muk. Byl jsem z toho krapet nervózní, a tak jsem vyrazil ke dveřím ložnice a zavolal na ni.

„Dejte mi pokoj,“ houkla. Peřiny měla úplně zažloutlý špínou. Říkal jsem si, že minimálně jednou přece jenom vstát musela, aby přihlásila

Wavy do školy. Pokud to teda neudělal Liam nebo některá z jeho holek.

„Nemáte hlad, paní Quinnová?“ zkusil jsem to.

„Jděte pryč.“

Hned jak jsem uklidil kuchyň a koupelnu a uspal Donala, vypravil jsem se na obhlídku zbytku domu. Wavyin pokojíček jsem našel nahoře v podkroví, natěsnanej hned pod střechou s velkým oknem na obou koncích. To nad verandou mělo pod sebou treláž, po který se teď v zimě pnuly akorát holý mrtvý šlahouny, na jaře se z toho možná vyklube zimolez. Ustláno neměla, ale povlečení vypadalo čistě a postel byla zakrytá ručně šitým patchworkovým přehozem. Zmerčil jsem pár poliček s knížkama a různýma cetkama, co jsem v dětství taky sbíral: stará flaška z fialovýho skla, kočičí lebka, šutr s dírou uprostřed, soška na kapotu, ruka figuríny z výkladní skříně. Prostě věci, co vás zaujmou. Na stropních trámech měla přibitý hřebíky, na kterých visely šaty. Jedny jsem nadzvednul a pod nima objevil tílko a kalhotky.

V tu ránu jsem odtamtud vyhučel. Připadal jsem si jako nějaký slídlil.

Ke škole jsem dorazil zrovna ve chvíli, kdy na příjezdový cestě zastavily školní autobusy. Proto se na mě Wavy koukla tak divně, když jsem se ptal, kdy pro ni mám přijet. Ráno jí bus ujel, ale odpoledne se s ním mohla klidně vrátit. Až na to, že jsem se pro ni slíbil stavít. Nerad dávám planý sliby. To dělá až moc lidí.

Wavy vyšla ven s partou děcek v závěsu a vyrazila přímo za mnou, nekoukala napravo nalevo. Z jejího výrazu mi došlo, že ji spolužáci otravují. Parchanti mrňavý.

„Nazdar, Wavy,“ pozdravil jsem, když došla až ke mně. Bez pomoci se vydrápala na motorku připravená co nejdřív vypadnout. Nastartoval jsem, vytúroval motor a odfrčel pryč od zírajících harantů. Ani jsem jí nemusel připomínat, ať se drží. Pevně se čapla mojí bundy a už se nepustila.

U nich doma toho moc k snědku nebylo, takže jsem to vzal přes fast-food a koupil burgery s hranolkama. Cestou v sedlových brašnách sice vystydnou, ale i tak budou pořád dobrý.

Zpátky na baráku strčila Wavy do dveří, nakoukla do kuchyně

a zatvářila se pěkně vyděšeně. Pustila kliku a couvla tak zbrkle, až do mě vrazila.

„Máma uklidila?“ zeptala se septem.

„Ne, to já. Neměl jsem dneska nic jinýho na práci a říkal jsem si, že ty toho máš už tak dost se školou. Dřív jsem si tím vydělával, víš? Umýváním nádobí. Je to dobrej džob. Člověk při něm může vypnout mozek. Nejradši mám talíře a misky, jak v nich houbičkou kroužíš pěkně dokola.“

Chtěl jsem pro ni udělat něco hezkýho, a ona přitom vypadala, jako by se měla co nevidět rozbrečet. Položil jsem jí ruku na rameno, asi že jsem se ji chystal obejmout, jenže ona mi vtiskla dlaně do břicha a odstrčila mě.

„Promiň, nechtěl jsem...“

Než vešla dovnitř, klepala se jako ratlík, celý záda se jí otrásala. Nebyl jsem si jistej, jestli na mě není naštvaná, ale ohlídlá se, tak jsem šel za ní.

„Zato s příborama je to na dýl,“ pokračoval jsem ve vyprávění. „Protože na vidličky se všechno hrozně lepí. Zvlášť vajíčka jsou pěkný svinstvo, jak jednou zaschnou.“

Takhle se s ní bavit bylo snadný. Bylo jí jedno, co vlastně říkám, ale viditelně se uvolnila.

„Bože, já mám hlad. Doufám, že to moc nevystydlo.“

Rozdělit jsem porce na talíře, na každěj jeden burger s hranolkama. Pozorovala mě, a když jsem je položil na stůl, posadila se na protější židli. Pustil jsem se do jídla a chvíli zápasil s těma malýma sáčkama kečupu. Jeden otevřela, myslel jsem, že pro sebe, ale ona mi ho vymačkala na talíř. A pak ještě jeden. Celou dobu mě sledovala, vlastního jídla se ani nedotkla. Když jsem byl hotovej, zvedla svůj talíř a odnesla ho do ložnice svý mámy.

Připravil jsem jí novou porci, jenže ona se vrátila s Donalem v náručí.

„Co abych ho vzal, ať se můžeš najíst?“ navrhl jsem.

Položila mi děcko do klína, ale nesesla si. Místo toho začala přecházet po kuchyni, drobnou ručkou přejela po okraji dřezu, po sporáku, po přední straně kredence, jako by kontrolovala jejich čistotu. Když došla až na konec linky, stoupla si za mě. Užůž jsem se začal otáčet, než mi

došlo, že si mě prohlíží, jestli mi jako může věřit. Vlasy na zátylku se mi z toho upřeného pohledu celý zježily.

„Bolí to?“ zeptala se.

Uhladil jsem si chloupky na krku dlaní. Ta jizva na zadní straně hlavy přestane být vidět, jen co mi dorostou vlasy.

„Ne. Už jsem ti přece říkal, že jsem jak nový. Fakt to nebylo tak strašný.“

Kromě sedřený kůže na paži jsem si z havárky odnesl jizvu, co vypadala jako stonožka. Vycházely z ní stehy připomínající nohy. Wavy ukročila vlevo, aby si ji mohla prohlédnout.

„Tahle trochu bolí. Museli mě operovat.“ Natáhl jsem ruku kolem Donala a vyhrnul si rukáv, abych jí ukázal, jak je dlouhá. Prostě touha předvést se s hustou jizvou, no. Zamračila se a já si hned začal přát, abych to bejval nechal být.

„Ty za to nemůžeš,“ ujistil jsem ji. „Neměl jsem se řídit tak šílenou rychlostí. Měl jsem pěkný štígro, žes tam byla. Kdybych se takhle vysekal beze svědků, mohl jsem tam klidně zařvat.“

Zavrtěla hlavou. Neskočila mi na to.

6 / Učitelka DeGrassiová

Září–listopad 1977

Ve svém prvním roce v roli učitelky dostala Lisa DeGrassiová na starost třetí třídu, kam chodila i Wavonna Quinnová. Jedno ze čtrnácti jmen v třídní knize. Lisa je všechny viděla coby potenciál.

Většina rodičů svoje děti v první školní den doprovázela, aby se mohli seznámit s novou učitelkou, ale Wavonna přišla sama a vklouzla do lavice hned u dveří.

„Ahoj, já jsem paní učitelka DeGrassiová. Ty chodíš do mé třídy?“

Dívka rozepnula zip na batohu a podala Lise kopii zápisového

formuláře. Wavonna Quinnová, věk osm let, rodiče Valerie a Liam Quinnovi, adresa v odlehlejší venkovské části okresu. Písmo bylo sotva čitelné a do spodní části tiskopisu, kde byl prostor na připomínky rodičů – informace o alergiích nebo zdravotních omezeních –, někdo nadrápal dvě slůvka. První znělo: „Nemluví.“ To druhé vypadalo na: „Nezasahujte.“

Lisu to vyvedlo z míry. Že by byli Quinnovi jedni z těch protivlád-
ních týpků žijících kdesi v lesích? Takových, co brojí proti veřejnému
vzdělávání, ale jsou ze zákona nuceni posílat své děti do školy? Ale ať už
její rodiče věřili, v co chtěli, Wavonna nijak neprotestovala, když ji Lisa
přesadila doprostřed, a cvičení z matematiky, které paní učitelka rozdala
po obědě, vyplnila s horlivým soustředěním.

Problém nastal teprve ve chvíli, kdy Lisa žáky požádala, aby úlohy
poslali dopředu, a chlapec v lavici za Wavonnou jí poklepal na rameno.
Dívka se obrátila a dala mu pěstí do ramene, až se vybrané papíry rozle-
těly na všechny strany.

„Wavonno!“ Lisa se přiřítla k její lavici a v hlavě zoufale pátrala po
vhodných slovech. „To se přece nedělá.“

Poslala ji na hanbu do poslední lavice, ale nezdálo se, že by děvče trest
nějak zvlášť trápil. Přestože neměla co dělat, neošívala se, ani si nepo-
ložila hlavu na lavici. Každý úkol vypracovala bez odmlouvání. Během
přípravné hodiny, když měla její třída tělocvik, se Lisa znovu zaměřila na
naškrábanou poznámku na Wavonnině zápisovém formuláři a uvědomi-
la si, že tam ve skutečnosti stojí: *Nesahejte*.

Jakmile děti po konci vyučování odjely domů, zastavila se za ní Stacy,
která učila jinou třetí třídu. Byla o pár let starší než Lisa; nejbližší přítel-
kyně, kterou si tady ve městě našla.

„K tobě chodí ta Quinnovic holka,“ spustila.

„Ty ji znáš?“

„Ji ne, přestoupila sem z jiného státu. Zato její matku. Byla jsem
u toho, když ji přišla přihlásit.“

Ten příběh si Lisa v následujících týdnech vyslechla ještě mnohokrát.

Valerie Quinnová byla buď opilá, nebo zfetovaná. Jazyk se jí pletl a při
vyplňování formuláře v ruce sotva udržela pero. Zaplatila stodolarovkou
– školné na rok stálo pouhých dvanáct dolarů – a ani nepočkala, až jí
vrátí zpátky.

Na hlavě měla neskutečně zacuchané vrabčí hnízdo a na sobě něco, co jeden ze svědků popsal jako noční košili. Doplněnou černými jehlami s otevřenou špičkou.

A páchla.

„Čímž myslím, že *fakticky* páchla,“ dodal k tomu zástupce ředitele. „Jako by se nemyla celé týdny.“

Wavonna nesmrděla. Její domácí úkoly byly sice tu a tam cítit cigaretovým kouřem, ale Lisa měla ve třídě děti, které doma zanedbávali ještě víc. Takové, jež přicházely tři dny za sebou ve stejném oblečení s očima zalepenýma ospalky a nevyčištěnými zuby.

A pak tu bylo Wavonnino odmítání oběda. Když se Lisa čtvrtého dne vydala do jídelny, aby svou třídu odvedla zpátky do učebny, Wavonna s nimi nebyla. Seděla u učitelského stolu, před sebou ták a naproti sobě paní Nortonovou, která z ní nespouštěla oči.

„Stalo se něco?“ zeptala se Lisa.

„Co se týče oběda, mám jisté pravidlo. Každý musí ochutnat alespoň jedno sousto od všeho. Ona nechce.“

Lisa byla sice osobně proti podobným pravidlům, ale jakožto nováček v prvním týdnu po nástupu se nemohla dost dobře pustit do křížku s veteránkou, která měla třicetiletou praxi.

„Kdy se bude moci vrátit do třídy?“ obrátila se na starší kolegyni.

„Až si ode všeho jednou kousne.“

Ve 14.55, tedy těsně před koncem vyučování, dorazila Wavonna se vzkazem od paní Nortonové. Než aby se přemohla a ochutnala, raději prý seděla v prázdné jídelně, zatímco školník vytíral.

I tělocvik byl v jejím případě slepou uličkou. Ostatní děti pobíhaly kolem, výskaly a smály se; Wavonna seděla na lavičce a četla si. Když jí tělocvikář knihu zabavil, jen dál seděla a zírala do prázdna.

Byla možná paličatá, ale aspoň byla chytrá. Četla lépe, než se od třetácků očekávalo, a v písemkách z matematiky dostala jen málokdy horší známku než jedničku s hvězdičkou. Wavonna byla problémová žákyně, která ovšem působila méně problémů než většina ostatních dětí.

A pak se školou prohnala první podzimní vlna chřipek a Wavonna zůstala doma. O tři dny později se vrátila v doprovodu napohled přísné

ženy, která napochodovala rovnou do třídy a štěkla: „Kdo tady učí?“

„Já jsem třídní učitelka DeGrassiová.“

„Valerie Quinnová.“ Byla vysoká a štíhlá s dlouhými hnědými vlasy, ale tahle paní Quinnová neměla potíže s artikulací ani tělesným zápachem. Na sobě měla bílý rolák, bílé kalhoty a červené lodičky, vlasy stažené z nenalíčené tváře.

„Jak často dezinfikujete lavice?“ udeřila na Lisu.

„Školník to nepochybně provádí pravidelně.“

„Jste si tím jistá? Jak to můžete vědět určitě? *Vídate* ho při tom? Nebo jenom předpokládáte, že to dělá?“

Lisa se chystala prohlásit: „Věřím, že pan školník odvádí svou práci svědomitě,“ ale větu jí nebylo dopřáno dokončit. Když později historku vyprávěla, uvědomila si, že se na ní vlastně nedá nic zveličit pro větší efekt.

„Musí to dělat každý den. Každý den! Opakujte po mně: lavice je třeba dezinfikovat každý den. Děti jsou prolezlé bacily. Jsou jimi pokryté od hlavy k patě. Tihleti roztomilí malí andílci...,“ na tomhle místě Lisa při vyprávění přelétla posluchače rukou s vyčítavě naměřeným prstem, ačkoli dobře věděla, že se jí Valeriino opovržlivé gesto nikdy nepodaří dokonale napodobit, „... jsou nechutné továrny na choroby. Ti andílci jdou na záchod a neumyjí si ruce. Nosí bacily zpátky do třídy a rozmazávají je po každém myslitelném povrchu.“

Její slovní výpady pokračovaly, dokud kuchařka neposlala tělocvikaře pana Bundera, aby zjistil, proč Lisini žáčci nepřišli včas na oběd. Objevil je v područí zuřivého výčtu jejich hygienických prohrěšků vycházejícího z úst paní Quinnové.

Panu Bunderovi se jí podařilo přesvědčit, aby se s ním vydala do sborovny, kde si svou nespokojenost následně vybila na řediteli, školníkovi a zdravotní sestře. Jakmile bylo po všem, obětoval pan Bunder volnou hodinu a nechal si třetáky na tělocviku déle, aby se mohla mladá učitelka jít do své učebny vzpamatovat. Sotva se Lisa ocitla o samotě, svezla se za katedru a dala se do pláče; když posléze zvedla hlavu, zjistila, že na lavičce pod věšákem sedí Wavonna a čte si. Byla tam celou tu dobu, kdy její matka řádila jako smyslů zbavená.

„Jsi v pořádku, srdíčko?“ zeptala se jí Lisa. Dívka ani nevzhlédla, jen přikývla a Lisa si v tu chvíli urputně přála, aby existoval nějaký důvod zavolat sociálku. Podezřelá modřina, zdánlivá podvýživa... cokoli, díky čemu by se ta chudinka dostala z dosahu své bláznivé matky.

Pan Bunder to viděl jinak. Po dvou měsících tělocviku s Wavonnou se nechal slyšet, že z takového děcka by se pomátl každý. „Co bylo první? Šílené kuře, nebo šílené vejce?“ dodal.

V listopadu se situace o něco zlepšila. Možná vlivem Wavonnina otce, který ji teď většinu dní přivázel a vyzvedával. Ve stejné době se dívka začala na písemky podepisovat jako Wavy, nikoli Wavonna.

Když se potřeštěná matka ani otec od Pekelných andělů neukázali na třídních schůzkách, poslala jim Lisa dopis. Potom i volala, ale nikdo to nebral.

Nakonec udělala to, k čemu zpočátku nedokázala najít odvalu. Po konci vyučování doprovodila Wavy před školu, kde už na ni pan Quinn čekal na motorce, ruce položené na vysokých řídítkách. Koženou bundu měl rozepnutou a Lise neunikly koláče potu v podpaží jeho umaštěného trika. Byl to zavalitý hromotluk, a nebýt přítomnosti Wavy, Lisa by možná plánovaný pokus o konfrontaci ze strachu vzdala.

„Dobrý den, já jsem Lisa DeGrassiová, Wavyina třídní učitelka.“

Muž přikývl.

„Mrzelo mě, že jsem vás ani vaši paní neviděla na třídních schůzkách. Ráda bych s vámi totiž probrala, jak se Wavy ve škole daří. Posílala jsem vám o schůzkách dopis. Možná vám nepřišel?“

„Ehm, pardon,“ zahučel muž.

„Myslíte, že byste mi mohl věnovat chvíli hned teď? Zabere to jen pár minut.“

Pan Quinn pohlédl na Wavy a Lisy se zmocnil podivný pocit, že čeká na pokyny. Že by pomaleji chápal?

Dívka přikývla.

„Tak dobře,“ souhlasil.

Lisa měla v učebně právě pro případ návštěvy rodičů přichystané dvě dospělácké židle, ale i na ně se sotva vešel. Byl možná rozložitý, nicméně na osmiletou dcerku sotva dost starý. V takových záležitostech byla

však Lisa dávno poučená. Dědečci, z nichž se vyklubali otcové; matka tak mladičká, že si ji spletla s žáčkovou starší sestrou. Pan Quinn zkrátka působil mladě, když tam naproti ní schlíple seděl jako hubované děčko na koberečku v ředitelně.

„Wavonna... tedy Wavy už překonala největší nástrahy třetího ročníku: násobilku a psací písmo.“

Lisa měla schovanou ukázkou dívčina psaní, kterou mu chtěla předvést – krátký esej o vypuštění vesmírných sond *Voyager 1* a *2*. Prohlížel si ho dostatečně dlouho na to, aby ho stihl přečíst, ale nic neříkal.

„Při hodinách TV se ovšem stále odmítá zapojovat. Říkala jsem si, jestli bychom společně nedokázali přijít na nějaký způsob, jak ji trochu povzbudit.“

Muž se na židli ošil a zeptal se: „Co je TV?“

„Tělocvik. Oficiálně tělesná výchova, proto zkratka TV.“

„Aha.“

„Další věc, která mi dělá starosti, je její řeč. Nemusíte mi odpovídat hned teď, ale chtěla jsem vás požádat, zda byste neuvažoval nad možností, že by začala chodit ke školnímu logopedovi. Nic by vás to nestálo, jedná se o okresech financovanou službu, která je k dispozici všem studentům, a já jsem skutečně přesvědčená –“

„Já logopeda nepotřebuju,“ ozvala se Wavy.

Lisa ji do té doby slyšela říct přesně tři věci: „Nech toho“, „ne“ a „debile“, z nichž tou poslední si vysloužila výlet do ředitelny, kde ředitelova snaha o výchovu narazila na její naprostou lhostejnost vůči trestu.

„Aha,“ vydechla Lisa.

Wavy vrhla na svého otce významný pohled a on vstal. Řetízek od peněženky mu zachrastil o stehno.

„Je to všechno?“ zeptal se.

„Ehm, ano. Díky za váš čas.“

Po tomhle zážitku to Lisa vzdala. Není divu, že Wavy nemluví. Doma má vzory v podobě potřeštěné ženské, která mele jako kolovrátek, a muže, ze kterého aby člověk každé slovo páčil. Co si počít s dítětem, které vychovává někdo takový?

7 / Kellen

Listopad 1977
.....

V motorkářským krámku v Garringeru obešla prodavačka Marilyn pult a s úsměvem od ucha k uchu zašvitořila: „Pane jo, kde jste přišel k takovému andílkovi? Já netušila, že máte dcerku.“

„Není moje,“ vysvětlil jsem.

„Tak co je teda zač? Čípak jsi andílek, holčičko? Vlasy má jemňoučké jako miminko, vidíte?“

Marilyn užuž natahovala ruku, aby sáhla Wavy na vlasy, tak jsem jí zastoupil cestu.

„Potřebuje helmu,“ prohlásil jsem.

Jak jsem tam ve škole seděl naproti učitelce, co mě měla za Liama, najednou mě trklo, jak je ode mě nezodpovědný nechat ji jezdit s holou hlavou. Liama vem čert, ale já bych si to nikdy neodpustil, kdybysme se vymlátili a ona skončila s mozkiem vylitým na asfalt.

Marilyn přinesla tři dětský přilby. Obyčejnou černou, modro-bíle pruhovanou a růžovou.

„Schválně jestli uhodnu, která se ti líbí,“ zatrylkovala.

Jo, to určitě, Wavy tak bude stát o růžovou. Okamžitě ukázala na černou, což byla vlastně zmenšená verze klasický Daytony s hledím. Seděla jí, takže bylo jasno.

Zatímco jsem platil, vydala se Wavy na procházku uličkou s obuví, rukou přejížděla po špičkách bot. Její starý sněhule vypadaly lacině a pěkně okopaně, tak jsem nadhodil: „Líbí se ti nějaký?“

Přikývla.

Marilyn se od nás nehnula na krok, furt se pokoušela dostat co nejbliž k Wavy. Vypadala jako taková sladoučká blondatá holčička, lidi se na

ni nejspíš snažili chmatat v jednom kuse. I mně samotnému se kolikrát stalo, že jsem se užuž napřahoval, abych ji pohladil po hlavě, než jsem si v poslední vteřině vzpomněl, že vlastně nesmím. Říkal jsem si, že jestli o to bude někdy stát, dá mi to najevo sama.

Existoval jenom jeden způsob, jak tý ženský zabránit v šahání na Wavy – musel jsem si kleknout a nastavit Wavy měřidlo nohy na chodidle sám.

Usmála se na mě a do tváří se jí nahrnulo trochu barvy. Hned jsem na ní poznal, na co myslí.

„Nejsem žádný prodavač bot,“ zabručel jsem.

Její úsměv se ještě rozšířil, skoro odhalila zuby.

„Takže to není vaše dcera?“ ujišťovala se Marilyn.

„Ne.“ Co jsem měl říct? Že je to moje *motorkářská buchta*? Na všechno neexistuje jednoduchá odpověď.

„Je to kámoška,“ prohodil jsem nakonec.

Wavy si vybrala klučičí motorkářský kozačky s hranatou špičkou. Z kvalitní kůže, co nějakéj pátek vydrží. Byly jí o fous větší, ale jak se tam v nich procházela po krámě, napůl si vykračovala a napůl dusala, dalo se jasně poznat, že se jí líbí.

„Aspoň do nich můžeš dorůst,“ řekl jsem.

Přikývla.

Rovnou v nich odešla, svoje starý křusky nechala v obchodě. Vypadala šťastně, a dokonce si ode mě nechala pomoct do sedla, i když to nepotřebovala.

„Musím pro tebe přidělat druhý stupačky, abys nemusela lízt po rámu,“ nechal jsem se slyšet.

Už předtím se tvářila dost radostně, ale jen co jsem se zmínil o stupačkách, celá se rozzářila. To stálo za všechny ty podezíravý pohledy od prodavačky, že jsem si tím od Wavy vysloužil ne jeden kratičkej úsměv, ale rovnou pořádný zazubení, co jí vydrželo celou cestu z Garringeru.

Myslel jsem, že si budeme na statku až do večere číst nebo hrát hry, ale dveře se otevřely, sotva jsem vypnul motor. Stála v nich Val. Komplet mě to odrovnalo. Venku z postele jsem ji viděl jenom párkrát a teď přede mnou najednou stojí celá vyfintěná, obutá a načesaná.

„Kdes byla, Vonnice? Ze školy ses měla vrátit už před bůhvíkolika